

Še uspešnejše gospodarjenje

Ob zaključku vsakega leta pameten gospodar, naj si bo kot posameznik v lastnem okolju ali skupnost v podjetju, potegne črto in pregleda svoje gospodarjenje, hkrati pa na podlagi tega dela načrte za naprej.

Takšen gospodar je tudi delovna skupnost kombinata Žito, ki tudi letos, kot vsakokrat ob takem času, polaga obračun svojega dela.

Zato se je uredništvo našega lista namenilo pogovarjati s človekom, ki nosi glavno breme gospodarjenja s finančnimi sredstvi v Žitu. Direktorju finančno gospodarske službe kombinata, tov. Stanetu ALJANČIČU, smo torej zastavili nekaj konkretnih vprašanj, na katera je rade volje in zelo izčrpno odgovarjal. Razgovor je bil takle:

● Glede finančno gospodarske politike v kombinatu predstavljate, poleg glavnega direktorja, dejansko vrh vodstva. Zanima nas, kako ste, po 10-letnem obdobju obstoja podjetja, zastavili nov program finančno gospodarske politike v prihodnje?

Desetletna prehojena pot našega kombinata nam dokazuje uspešnost poslovanja ob naporih vsega delovnega kolektiva. Gospodarsko politiko kombinata lahko v tem obdobju delimo v dva dela, in sicer prvo stopnjo graditve osnovnih dejavnosti in drugo stopnjo konsolidacije te politike posameznih dejavnosti; fi-

nančno gospodarska politika je bila v teh obdobjih usmerjena z velikimi

Intervju
z direktorjem
finančno
gospodarske
službe
tov. Stanetom
Aljančičem

napori tako, da ustvarimo temelje za nadaljnji razvoj kombinata.

Čeprav smo imeli v tem času tudi precejšnje težave z »zagovarjanjem« te politike, lahko danes trdimo, da je bila ta naša gospodarsko finančna politika edina pravilna pot, to je centralizacija vsega kapitala, ker lahko danes trdimo, da nismo zaostali za ostalimi industrijami, kot bi sicer. Z integracijo sorodnih podjetij v močan kombinat smo dokazali, da ima edino ta pot svojo bodočnost.

Vprašujete, kako smo si zadali nov finančno gospodarski načrt v prihodnje.

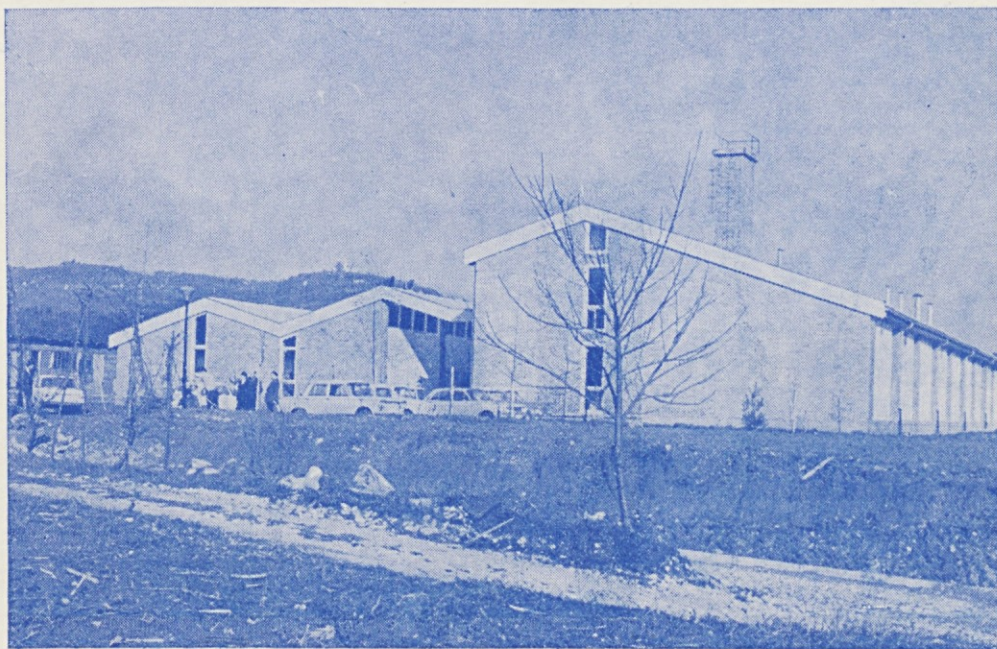
Menim, da na tej stopnji razvoja kombinata ne smemo ostati, kajti v tem primeru lahko samo stagniramo. Zato smo si zadali v dolgoročnem načrtu gospodarske politike kombinata nadaljnje razvijanje in modernizacijo vseh naših dejavnosti, poleg tega pa imamo v načrtu razširitev novih proizvodnih artiklov, ki sodijo v naše področje, kajti nujno potrebno je iskati nove artikle, izbiro blaga in novo proizvodnjo.

Konec na 2. strani

DELAVCEM VSEH DE KOMBINATA IN
POSLOVNIM SODELAVCEM ŽELIJO NAJ-
BOLJŠE USPEHE V NOVEM LETU 1970
SAMOUPRAVNI ORGANI, ORGANIZACIJI
ZK IN ZMS, AKTIV ZB NOV IN URED-
NIŠTVO GLASNIKA

Vsebina:

Več povezave — Od kakaovca do čokolade — Več rolad na tržišče — Nova pekarna v Novem mestu že obratuje — Investicije bodo še potrebne — Obramba in mi — Odslej po samostojni poti — Še več aktivnosti — Obravnava statuta — Mladinska konferenca — Nekateri premalo delavni — Mladi sindikalni delavci v Zahodni Nemčiji — Izlet na Veliko planino — Pričakovati je treba spremembe — Bolezni je manj — Anton Kosovel novi direktor pekarnice Samova — Drugič na delu v pekarni Lesce

Pogled na novo pekarno v Novem mestu. Poročilo na 7. strani

Še uspešnejše gospodarjenje

Nadaljevanje s 1. strani
Cilj je z novimi artikli preiti v čim večjo akumulativnost, kajti samo z dosedanjimi osnovnimi dejavnostmi nam prihodnost ni zagotovljena. Skratka, vzporedno z našimi osnovnimi dejavnostmi je potrebno iskati novo proizvodnjo, ki bo bolj akumulativna in nam bo omogočala finančno še večjo rast kombinata.

● Kako ste reševali problematiko svoje službe v letošnjem letu?

To vprašanje je postavljeno morda precej osebno. No, menim, da je — kot v vsaki službi — tudi v naši mnogo problemov, ki jih je potrebno posebno v današnjem času operativno hitro reševati. Vsi poznate težave, ki tarejo finančne službe vseh podjetij glede likvidnosti, tako tudi mi nismo izjema. Z medsebojnim razumevanjem strokovnih služb te probleme nekako zadovoljivo rešujemo, vendar so tudi zunanji momenti, na katere tudi naša služba ne more neposredno vplivati. Tekoča finančna politika na eni strani, politika od kupcev na drugi strani in tesno sodelovanje z bankami in dobavitelji, to so stvari, ki jih mora naša služba dnevno obravnavati, da ne govorimo še o notranjih pro-

blemih gospodarske politike in uravnavanje tega v samem kombinatu. Včasih ti problemi že predstavljajo »manevriranje« gospodarske politike med temi komponentami.

No, upam da smo v glavnem reševali te probleme v letošnjem letu po svoji najboljši moči; ali so bili prijemi uspešni, pa prepuščam sodbo drugim.

● Kateri so glavni problemi, ki najbolj zavirajo uresničevanje finančno gospodarskega načrta v podjetju?

Na to vprašanje je težko odgovoriti. Uspešnost poslovanja kombinata je vidna, vendar obstajajo dejavniki, ki motijo uresničevanje same finančne gospodarske politike.

O samem zaviranju tu ne bi mogel govoriti, ker načrt, bodisi kratkoročen ali dolgoročen, ki si ga zadamo, sloni na realni osnovi in treznem premisleku vseh vodstvenih služb v kombinatu.

Vendar menim, da je problem, ki vse nas, posebno pa osebno mene tare, je pomanjkanje lastnih obratnih sredstev v kombinatu. No, vem, da mi bodo nekateri očitali, »kaj zopet te nosiš na plan, saj to je vsakemu jasno in to je v vsaki delovni organizaciji,« vendar trdim, da bi z večjim

posluhom do tega problema lahko reševali svojo gospodarsko politiko še bolj uspešno kot doslej.

● Slišati je, da imajo trgovine oziroma trgovska podjetja premalo posluha za sprotno in redno plačevanje obveznosti do vašega podjetja? — Kako bi bilo treba najuspešneje reševati te odnose?

To vprašanje že posega v okvir likvidnosti podjetij pri nas. Res so težave, vendar bi omenil, da to ni samo problem s trgovino, temveč je to splošnega jugoslovanskega značaja. Tudi trgovina ima svoje težave v odnosu do svojih dobaviteljev in se bo vprašanje rešilo samo s celotnim reševanjem gospodarske problematike v celoti. Ta veriga je strnjena in nima izhoda toliko časa, dokler se ne bodo uvedle ostre mere na vseh relacijah v odnosu med kupci in dobavitelji.

● Ali je gospodarska reforma imela kakšen vpliv na normalno gospodarjenje podjetja in v kolikšni meri?

Gospodarska reforma ni imela bistvenega vpliva na gospodarjenje v kombinatu in to iz enostavnega razloga, ker smo bili nanjo pripravljeni in smo v našem podjetju že vse-

skozi uveljavljali zakon ekonomike. Težave, ki pa so nastale v toku po reformi, pa so širšega gospodarskega značaja in jih je potrebno reševati v okviru lastnih možnosti v okviru kombinata.

● Morda lahko poveste, koliko sredstev — ne v številkah — boste lahko še v prihodnje odstopali za standard delavcev, ter za delo in življenje družbeno političnih organizacij kombinata?

Upam si trditi, da smo v vsem svojem obstoju kombinata dali precej sredstev za standard delavcev in delo družbeno političnih organizacij kombinata.

Jasno je, da bomo to politiko vzporedno z gospodarsko politiko kombinata tudi razvijali in dajali sredstva za standard svojih delavcev. Nikakor ne mislimo prenehati dajati posojila delavcem za stanovanja v okviru naših možnosti, nadalje za rekreacijo naših članov, to je počitniških domov na morju in v planinah, topli obrok za vse delavce, regrese za dopuste itd.

Dotacije sindikatom, mladini, ZB in drugim organizacijam smo in še bomo dajali za njihovo delo, ki je potrebno, da delujejo v kombinatu. Ta sredstva delavski svet kombinata vsako leto namenijo po zaključnem računu in menim, da bo to dajal še naprej.

● In končno, kako gledate na finančno in gospodarsko perspektivo kombinata v prihodnje?

Z dobrim in uspešnim načrtovanjem, ki smo si ga zadali za leto 1970, in dolgoročnim načrtom kombinata menim, da smo vsi člani našega kolektiva sposobni, da uspešno izvedemo zadane si gospodarske in finančne naloge kombinata, ki teži k še modernejši industrijski proizvodnji in razširitvi nove proizvodnje z akumulativnejšimi proizvodi.

Zaradi tega gledam gospodarsko perspektivo kombinata izredno optimistično.

Na koncu bi ob tej priložnosti zaželel vsem mojim sodelavcem in celotnemu kolektivu kombinata srečno Novo leto!

Več povezave!

STALIŠČA, PREDLOGI IN SKLEPI REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA DELAVCEV V KMETIJSTVU, ŽIVILSKI IN TOBAČNI INDUSTRIJI SLOVENIJE

Na 5. plenarni seji republiškega odbora Sindikata delavcev v kmetijstvu, živilski in tobačni industriji Slovenije so udeleženci obravnavali probleme samoupravnih dogovorov za povezovanje neposredne kmetijske proizvodnje z živilsko industrijo in trgovino s kmetijskimi proizvodi. Sprejeli so nekatera naslednja stališča, predloge in sklepe:

Deklarirana načela o potrebnosti trdne in trajne gospodarske in samoupravne povezave med neposredno kmetijsko proizvodnjo, živilsko industrijo in trgovino je treba, mnogo hitreje kot doslej, uveljaviti v naši praksi v skladu s sprejeto resolucijo o problemih kmetijstva v Sloveniji.

Gospodarska zbornica, poslovna združenja in kreditne banke morajo aktivneje sodelovati, da bodo čimprej izdelani ustrezni programi za nujne integracijske stopke. Sedanje stanje kaže, da se morajo ti gospodarski dejavniki v republiki bolj organizirati in zavzemati, tako, kot jim to nalagajo določila v njihovih ustanovnih listinah.

Večina gospodarskih organizacij kmetijstva in živilske industrije si je doslej premalo prizadevala za oblikovanje programov najprimernejših oblik medse-

bojne gospodarske in samoupravne povezave oziroma integracije na podlagi skupnih dolgoročnih interesov. Trgovinske organizacije pa so doslej stale popolnoma ob strani.

Večina občinskih skupščin je doslej le pasivno spremljala integracijske stopke, često pa so posamezni občinski forumi delovali celo zaviralno zaradi izrazitih lokalističnih interesov ali subjektivnih prestižnih odnosov.

Republiški odbor se zavzema za oblikovanje raznovrstnih integriranih celot, odvisno od pomena in obsega posamezne dejavnosti, od največje možne velikosti integriranih enot in od podanih splošnih ekonomskih in družbenih razmer. Razvijati je treba integrirane enote za posamezna gospodarsko zaokrožena področja in območja, za celotno republiko in po potrebi še v širšem obsegu za področje vse države in izven nje.

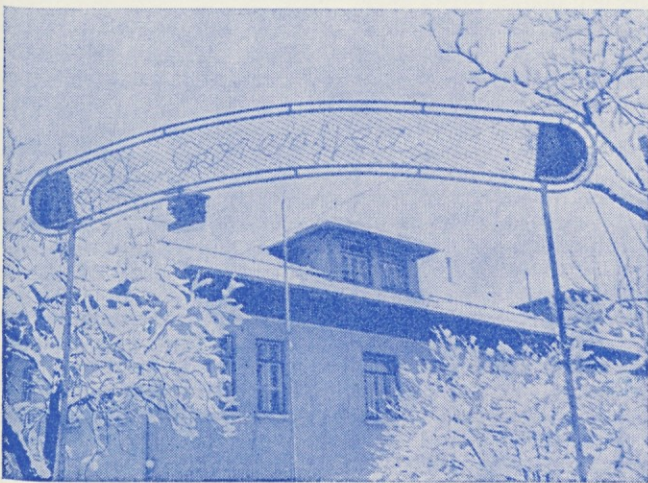
Republiški odbor meni, da je potrebno izvajati organiziran politični pritisk vseh merodajnih družbenih dejavnikov na vseh ravneh na vse tiste sile, ki zavirajo pozitiven razvoj integracije. Z argumenti jih je treba razkrinkati pred javnostjo. Konec na 14. strani

Član predsedstva konference SZDL SR Slovenije, tov. Viktor Avbelj je tudi obiskal kombinat. Ob ogledu vseh obratov na Šmarinski cesti je bil presenečen in zadovoljen. Na sliki: v Pekatefah

**Predstavljamo
vam
kolektive**

Od kakaovca do čokolade

NA OBISKU V TOVARNI ČOKOLADE DE GORENJKA — ZANIMIV POTEK PROIZVODNJE ČOKOLADNIH ARTIKLOV — TOVARNA IMA ŽE SVOJO TRADICIJO — PROSTORI SO ZELO TESNI, A DELAVCI IN DELAVKE SI PRIDNO PRIZADEVAJO — DOBRO SODELOVANJE Z DE GORENJSKA

Kar dolgo je trajalo, da je prišlo do odločitve, naj obiščem še zadnje od doslej priključenih novih delovnih enot, tovarno čokolade Gorenjka v Lescach, ki ima svojo »domovinsko pravico« v okviru kombinata Žito že tudi od 1. junija letos, prav tako kot Šumi. No, končno je prišel tisti decembrski petek, ki nam je po vsej naši deželi postregel s temeljitim snegom. Čeprav do Lesc ni dolga pot, sem ugibal, ali bo vožnja po zelo zasneženi in ne preveč varni cesti potekla v redu. Pa je kar šlo in tako sem — na cilju v Lescach — uspel zbrati kar največ podrobnosti in podatkov, ki bodo verjetno prav gotovo zanimali naše bralce.

Po »uvodnih formalnostih«, ki so običajne ob takšnih primerih, me je direktorica DE inž. Berčeva seznanila s tov. Rutarjem in on mi je za tem razkazal vse proizvodne prostore, naprave in še način proizvodnje.

ZANIMIV POTEK DELA

S tov. Venceslavom RUTARJEM, kemijskim tehnikom in tehnologom te delovne enote sva torej krenila po poti od začetka do konca proizvodnje. Priznati moram, da tovariš Rutar zares dodobra obvlada svoj posel, saj mi je sproti nemoteno razlagal, kako pride od surovin do dokončnih izdelkov. Pripovedoval je takole:

»Surovine dobimo v skladišče. Pred začetkom proizvodnje delavec odpre vrče kakaovca ali lešnikov in vsebino vsuje v pnevmatični transport, ki deluje s pomočjo ventilatorjev. Ta transport prenese surovino najprej v pražilec. Praženje kakaovca traja za 500 kg eno uro, v pražilec pa dajo dvakrat po 250 kg surovine. Pod pražilcem je hladilna košara, kjer se surovina med mešanjem s pomočjo ventilatorjev ohladi.

Za tem gre kakaovec ves v nadaljnjo predelavo, lešnike pa v glavnem zrežejo ali drobijo, da služijo kot dodatek čokoladi.

Iz pražilca gre kakaovec v silose, ki so nekakšen posrednik zaradi neusklajene zmogljivosti posameznih strojev. Tako gre kakovec najprej v prvi silos, iz njega v drobilec, kjer se ločijo

luske od jedra in surovina prečisti v kakaov drob, nato v drugi silos in iz njega v mlin za izdelavo kakaove mase. Ta mlin zmelje v eni uri tudi do 400 kg surovine, kar je največja možnost. Da pa pridobijo bolj fino maso, dajejo vanj od 250 do 300 kg surovine. Iz mlina »potuje« kakaova masa v rezervoar, nakar jo stiskajo in dobijo iz tega kakaove pogače in kakaovo maslo.

Sledi delo v gnetilcu. Tu dodajo kakaovi masi sladkorno moko — ki jo zmeljejo iz sladkorja — mleko v prahu — ki je posneto in polnomastno — ter del kakaovega masla. To vse se z maso pregnete in dobijo testasto maso.

Testasto maso, ki je še precej gosta, dajo nato v peterovalj, iz katerega do-

bijo čokoladni prah. Če delajo čokolado v prahu, je torej to končni izdelek in ga neposredno embalirajo.

Nasprotno pa gre čokoladni prah za izdelavo čokoladnih tablic v nadaljnjo predelavo, ki ji pravijo konširanje. Pri tem uporabljajo dva tipa konš.

V novejši konši »Petzholdt« izvedejo suho konširanje. Najprej dajo v stroj čokoladni prah z zelo majhnim dodatkom kakaovega masla. Bistvo delovanja tega stroja je v tem, da se delci prahu in masla med seboj tarejo, ob čemer za jedilno in mlečno čokolado odstranijo kisline. Ob drugem delu konširanja pa dodajo še nekatere snovi, s katerimi čokolado oplemenitijo. To so kakaovo maslo, lecitin in vanilin.

V konši starejšega tipa »Montanari« izvedejo mokro konširanje. Značilnost delovanja tega stroja je mehansko trenje.

Iz obeh konš premestijo nato čokoladno maso v rezervoar, ki ima nalogo začasnega skladiščenja mase. Iz rezervoarja dajejo v količinah po 30 kg čokoladno maso v ohlajevanje, kjer se mora ohladiti na primerno temperaturo, zakaj od te je odvisna nadaljnja izdelava čokoladnih tablic. Kakaovo maslo se namreč pri ohlajevanju kristalizira v različnih oblikah in prav pri tem delu morajo imeti delavci zares dobro prakso.

Po ohladitvi dodajo čokoladni masi še lešnike in arancine za oranžno ali lešnikovo čokolado. Vse skupaj nato vlivajo v dozirni stroj, ki vlija maso v pločevinaste modele, pripravljene za težo po 500, 200, 100 ali 50 gramov. Od dozirnega stroja grede te ploščice na tresilno mizo. Tam se na podlagi tresenja čokoladna masa enakomerno porazdeli. Modele s ploščicami dajo za tem v hladilnico, da se tam ploščice ohladijo. Ko je čokolada ohlajena, jo vzamejo iz modelov, čemur pravijo izpločevanje. Tablice dajo v kareje, nato pa jih zavijajo v embalažo za prodajo. Plo-

ščice po 500 in 200 gramov zavijajo ročno, po 100 in 50 gramov pa strojno.

Ko je to delo končano, čokolado zložimo v kartonsko embalažo po 5 kg in jo odpremimo naročnikom.

NAJPREJ OBRATNIŠKA PROIZVODNJA

Nadaljnji razgovor je potekal z direktorico DE tov. Veroniko BERC-Perovičev, diplomirano inženirko kemije, ki je v podjetju že od leta 1964. Povedala nam je nekaj značilnosti razvoja te tovarne, pri čemer je omenila, da lahko navede podatke le po spominu, ker niso vsi zapisani.

Ta tovarna čokolade je bila pred drugo svetovno vojno znana pod imenom Zavrtanik. Lastnik je prišel iz Trsta in začel leta 1918 z obrtniško proizvodnjo čokolade, kasneje okrog leta 1930 pa je zgradil sedanjo tovarno. Čeprav to tedaj še ni bila prava industrijska proizvodnja, je bila to pred vojno najbolj opremljena tovarna za proizvodnjo čokolade v Jugoslaviji. Zasebni lastnik je imel tovarno v svojih rokah do nacionalizacije leta 1947, nato se je imenovala Gorenjska tovarna čokolade, dokler ni privzeli sedanje ime Gorenjka.

Po nacionalizaciji je bilo v tovarni zaposlenih le 20 ljudi, ker je bilo tedaj hudo pomanjkanje kakaovca in so takrat šteli čokolado kot luksuzni artikel. Sploh pa so se in se še sedaj vedno pojavljajo težave zaradi nabave kakaovca, ki ga ni mogoče dobiti drugod kot iz uvoza.

Kakaovec dobivajo sedaj iz Gane, Nigerije in včasih iz Brazilije, lešnike pa iz Italije in Istre.

TEŽAVE PRED PRIKLJUČITVIJO

Tovarna Gorenjka je po nacionalizaciji delovala povsem samostojno. Pokazalo pa se je, da samostojna ne bo mogla ostati, ker ne bi zmogla investicijskih vlaganj za moderno proizvod-

njo in organizacijo dela, takšno kot jo zahteva tržišče. Boj za tržišče pa je bil zelo hud in neizprosni.

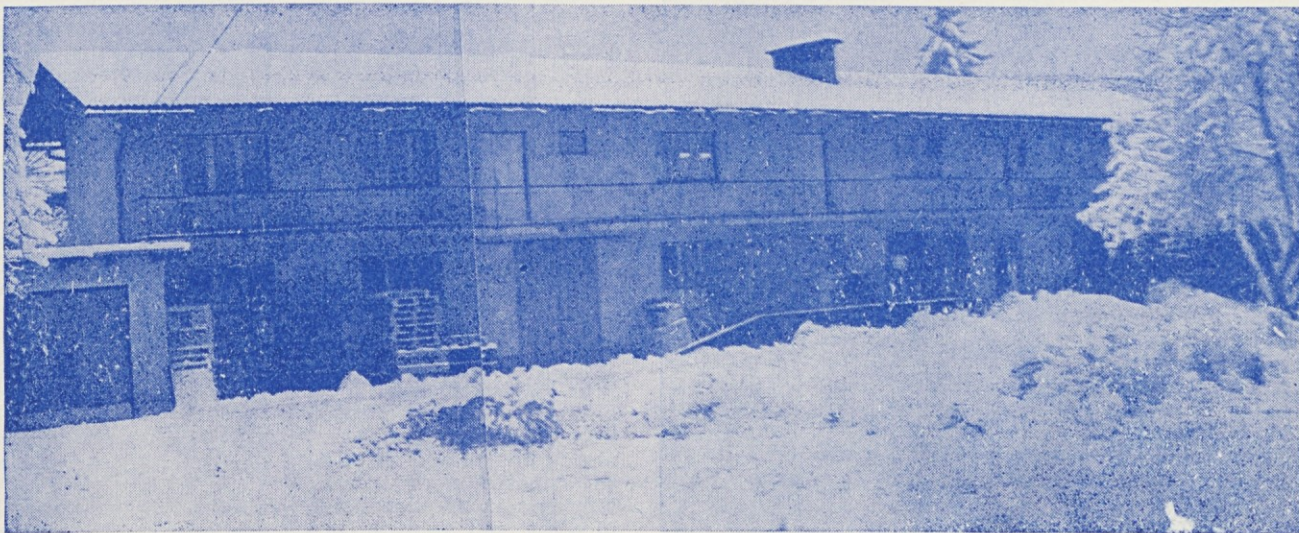
Zato so v tovarni sprejeli sklep o priključitvi k tovarni Šumi, ki so jo izvedli nato 1. januarja 1964. V danih pogojih je bil to dokaj pozitiven korak, zakaj Gorenjko je dotlej zlasti »tiščala« komercialna služba,

Predsednik sindikata in vodje izmene tov. Mulej ter tehnolog tov. Rutar

ki jo je imela tovarna Šumi bolj organizirano. Na drugi strani pa je Gorenjka prevzela od Šumija — poleg svoje — še dodatno proizvodnjo čokolade. Tako je prišlo med tema dvema enotama do pravilne delitve dela. Integracija v teh smislih je bila torej pozitivna.

Kasneje pa se je pokazalo, da bi ob boljšem gospodarjenju matičnega podjetja Šumi lahko tudi Gorenjka še bolj napredovala, čeprav je proizvodnja od leta 1957 (201 tona) in leta 1962 (455 ton) pod Šumijem, Nadaljevanje na 4. strani

Dosedanje skladišče gotovih izdelkov Gorenjke bodo uporabili za obilvanje rolad

Od kakaovca do čokolade

Nadaljevanje s 3. strani
od leta 1964 precej napredovala (na okrog 740 ton).

V letošnjem letu pa so se pojavile izredne težave in bi skoraj prišlo do odcepitve Gorenjke od Šumi. Po znanih razgovorih s predstavniki sindikalnih forumov pa je prišlo do boljše rešitve, sprejet je bil sklep o celokupni priključitvi k Žitu, ki je bila uresničena 1. junija letos.

VEČINOMA ŽENSKE

V tej delovni enoti je sedaj zaposlenih 63 ljudi, od tega večina, to je okrog 40 delavk. Po večini je to polkvalificirana delovna sila. Kvalificiranih je 10 delavk in delavcev, ki delajo na delovnih mestih vmesite-

lavk in direktorica, odslej po reorganizaciji, pa bosta le dve delavki in direktorica.

Proizvodnja se vrti sedaj — v letu 1969 — od 800 do 820 ton letno. Program proizvodnje v prihodnjem letu pa predvideva proizvodnjo 2.200 tablic in 500 kg čokolade v prahu dnevno, poleg tega pa še letno 85 ton obilne čokolade. Le-to izdelujejo največ za potrebe DE Šumi za oblikovanje napolitank, za Ljubljanske mlekarne za oblikovanje sladole- (Lučk) ter za slaščičarne. V prihodnje pa bodo oblikovali tudi nove vrste rolad, ki jih bo izdelovala pekarna v Lescah.

Glavno delo poteka v dveh izmenah, od 6. do 14.

popravitom enega stroja, zaradi česar je zastala proizvodnja in to prav v najbolj kritičnem času, ko bi morali pred prazniki dati na trg čim več izdelkov. Zato so se zavzeli, da bodo zamujeno sedaj kar najhitreje nadoknadili.

Omeniti velja, da izdelujejo v tablicah lešnikov, mlečno, jedilno, oranžno in dukat čokolado v raznih težah, kot dosti iskan artikel čokolado v prahu in obilno čokolado. (O kvaliteti teh proizvodov pa se, žal, nisem mogel tudi osebno prepričati — op. p.)

Letos je nastal, po krivdi združenja konditorstva, manjši zastoj glede prodaje, ker je združenje hotelo predpisati najvišjo zgornjo mejo nakupa proizvodov.

TESNI PROIZVODNI PROSTORI

Ob ogledu proizvodnih prostorov se je bilo moč prepričati, da imajo pogoje za delo zelo težke, zakaj prostori so s stroji dobesedno nagneten. Na površini vsega 300 m² v pritličju poteka celotna proizvodnja vseh izdelkov, le v zelo slabem dvoriščnem provizoriju je nameščen mlin za mletje sladkorja. V zgradbi, kjer je proizvodnja, so v prvem nadstropju še pisarne in laboratorij, del hiše pa zaseda za stanovanje tudi še zasebni lastnik. V kleti pa je prostor za kompresorje za hlajenje čokolade ter stara kotlovnica, ki pa služi izključno še za ogrevanje poslopja.

Za obratovanje se poslužujejo napajanja z električno energijo, le za pražilec imajo posebno plinsko postajo, iz katere dobivajo pogonsko moč za njegovo kurjenje.

Na dvorišču je še dosedanje skladišče gotovih izdelkov, ki pa so ga premestili v skupno skladišče v Ljubljano, ta prostor pa bodo preuredili za delavnico, kjer bodo oblikovali rolade, proizvode pekarnice Lesce.

Poleg tega, da v DE Gorenjska, v pekarni Lesce, skladiščijo surovine in kartonsko embalažo, pa se poslužujejo tudi uslug za prevoze s kamioni te DE, ker svojega prevoznega parka nimajo več. Nasploh imajo z DE Gorenjska tudi sicer zelo dobro urejene odnose, saj z njimi sodelujejo tudi na sindikalnem področju in z njimi skupaj včasih organizirajo nekatere proslave državnih praznikov.

ZDAJ V OKVIRU ŽITA

Zanimalo nas je, kako poteka delo in življenje v tej enoti pod novim okriljem, v okviru kombinata Žito. Zvedeli smo, da je bil kolektiv v prvem obdobju letos zelo zaskrbljen za svoj obstoj, po priključitvi pa so se razmere normalizirale. Nerganja in nezadovoljstva ni slišati, niti občutiti. Delo teče normalno naprej, prav tako proizvodnja v neizpre-

nemoteno življenje v okviru kombinata.

Od uprave kombinata, predvsem od komercialne službe, pa enota pričakuje zlasti pomoč pri dobavi kakaovca, ki je navezana nujno samo na uvoz. Želijo, da bi ta služba le našla dobre prijeme za uspešno izvajanje te nujne akcije.

OBRAVNAVA TEKOČIH VPRAŠANJ

O delu sveta DE je stekel pogovor z njegovim predsednikom, tov. Jožetom CVETKOVIČEM, skladiščnikom. Povedal je, da šteje svet DE devet članov, po uradni dolžnosti pa je članica še direktorica. Seje sveta sklicujejo po potrebi, na njih pa rešujejo tekoče probleme proizvodnje, ugotavljajo uspehe ali neuspehe delovne enote, delajo

Konec na 6. strani

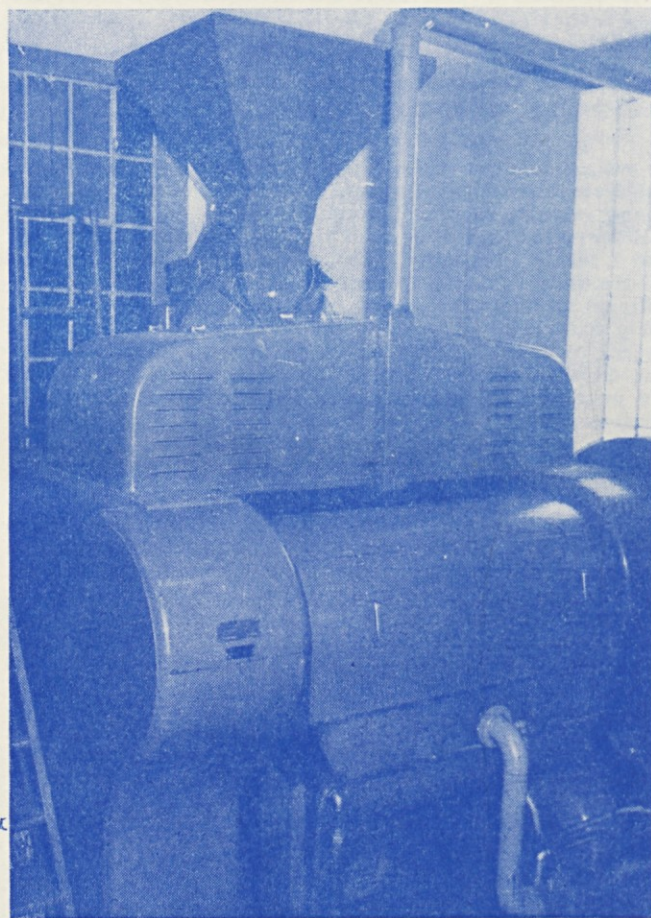

Direktorica Gorenjke, inž. Vera Berc-Perovičeva

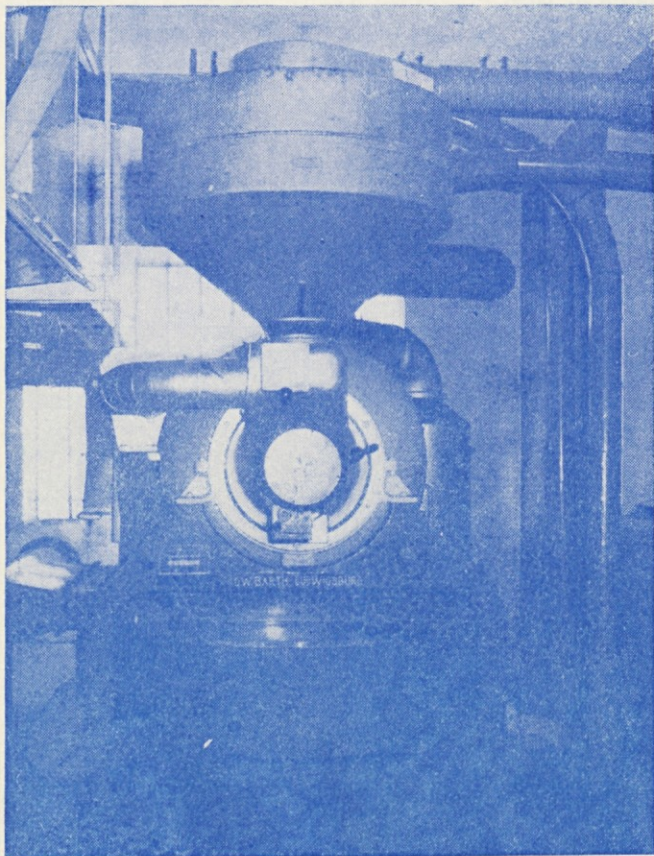
ljev, dozerjev, pražiteljev in strojnih zavijalcev. Poleg njih delata v tovarni še dva kemijska tehnika, eden kot tehnolog, drugi v laboratoriju, ter en strojni tehnik. V administraciji je bilo doslej zaposlenih 7 de-

ure in od 14. do 22. ure. Proste sobote imajo razporejene po potrebi, največ poleti, medtem ko jih v času sezone glavne prodaje ni.

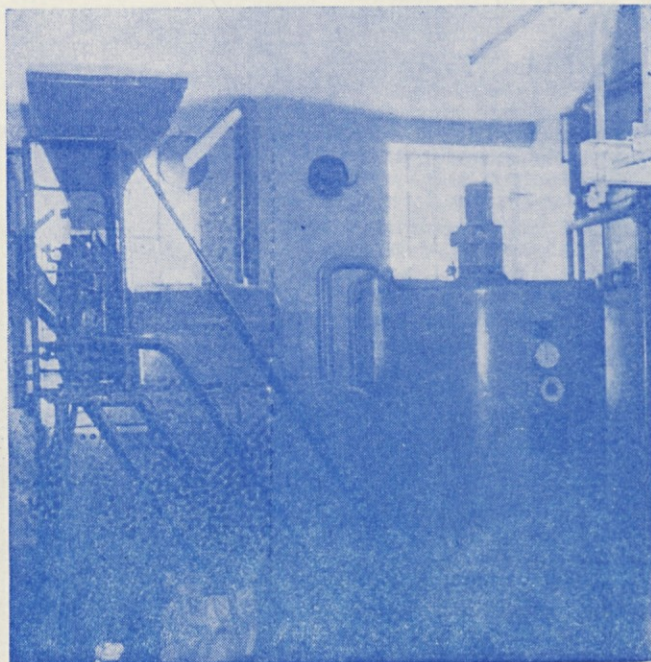
Prav ob času obiska so imeli v tovarni problem s

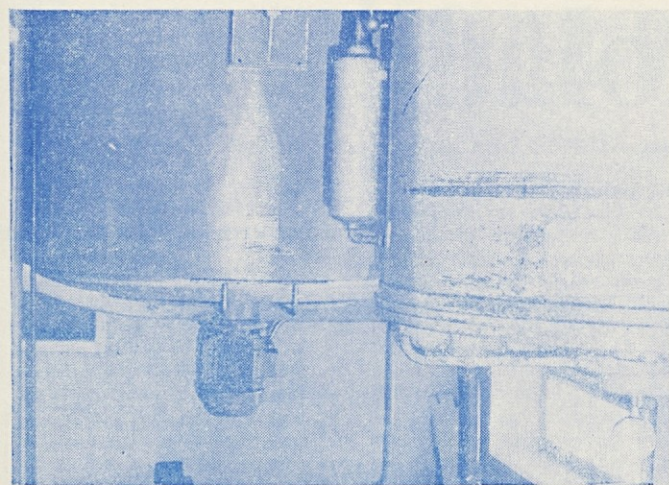
To je mlin za mletje surovine, kakaovca

V pražilec najprej sprazijo surovino

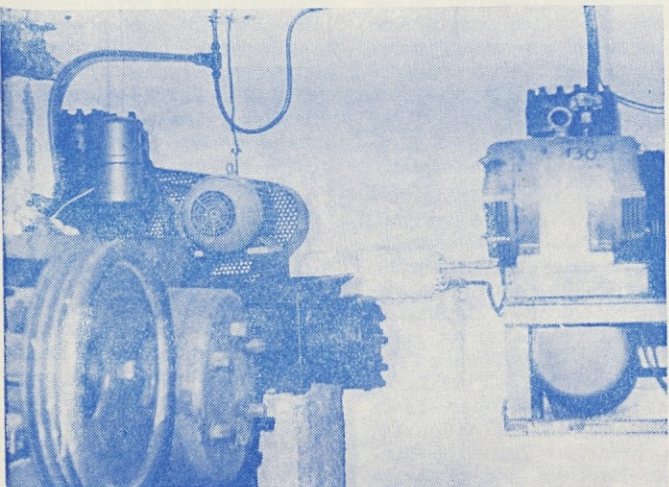
Levo mlin, desno rezervar za kakaovo maso

Stari in novi stroj za konširanje

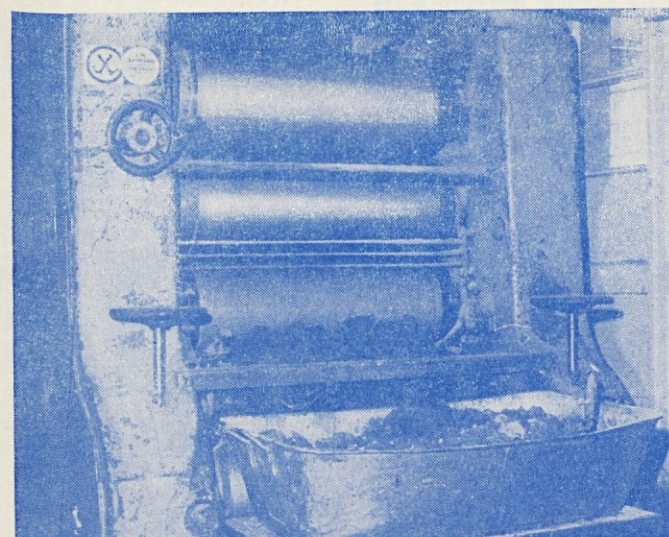
Upravna in proizvodna zgradba s cestne strani

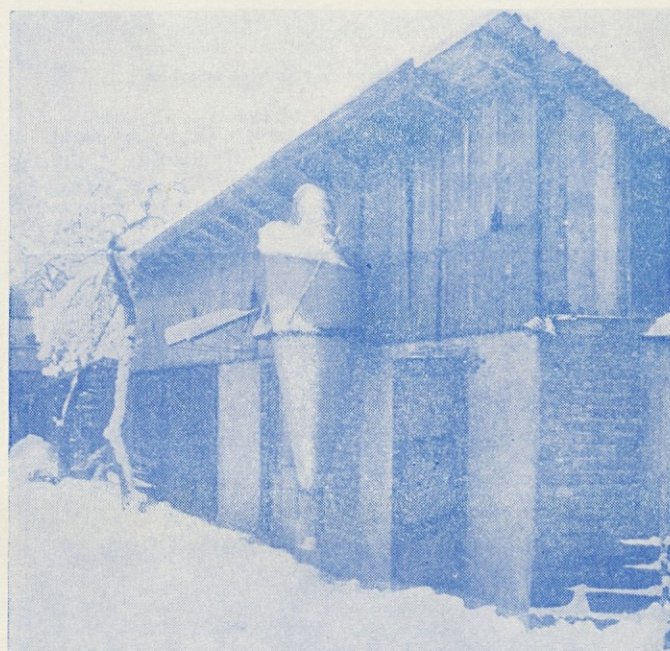
Kompresorji za hlajenje čokoladne mase

Tovarna čokolade Gorenjka, gledana skozi foto objektiv

FOTO:
TONE BANČIČ

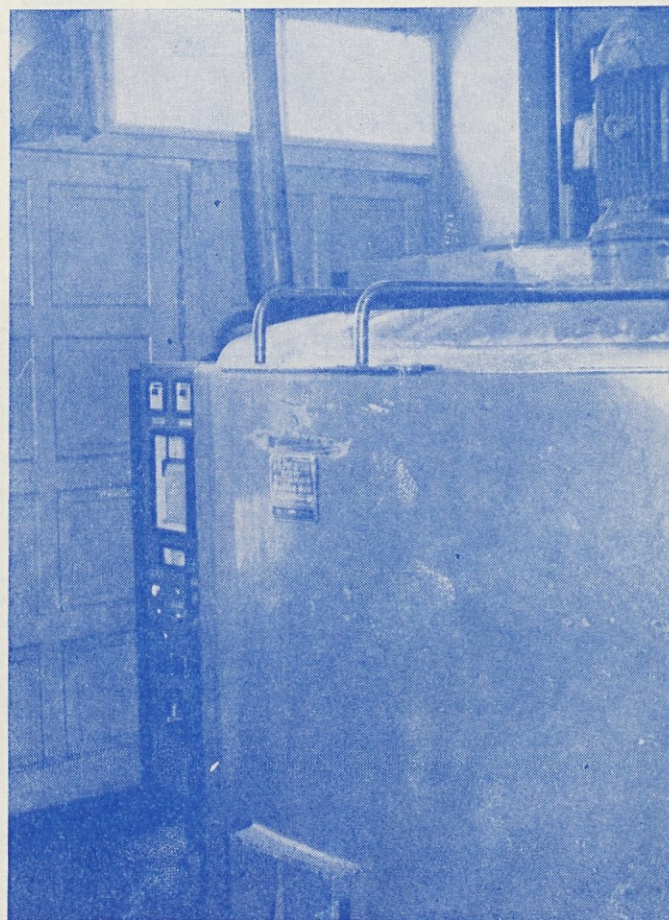
Peterovalj in [spodaj] kakaova masa

V tem provizoriju je mlin za sladkor

Pogled na del zgradbe, kjer poteka proizvodnja tovarne Gorenjka

To je moderna konša Petzholdt

Od kakaovca do čokolade

Tudi takle ročni prevoz je v tovarni potreben

Nadaljevanje s 4. strani
razporejanja na delovna
mesta in rešujejo tudi sta-
novanjsko problematiko

Le-to so doslej reševali z
dajanjem posojil v okviru
razpoložljivih sredstev.
Seje sveta so dokaj ži-

V tem stroju gnetejo kakaovo maso

Stroj za zavijanje čokoladnih tablic

Predsednik sveta DE

vahne, zakaj člani postavljajo vprašanja in dajejo tudi predloge. Na seje sveta ima vstop tudi vsak delavec, medtem ko po potrebi vabijo nanje še predstavnike sindikata, čeprav je nekaj članov sveta tudi v sindikalnem odboru. Če pa se pojavijo večji problemi, skličejo sestanke celotnega kolektiva. Na teh sestankih pa je zlasti živahno, če gre za analitične ocene delovnih mest.

Sicer pa imajo uvedeni tudi takšen način obveščanja, da vodje izmene seznanijo delavce o raznih aktih sveta DE.

RAZGIBAN SINDIKAT

Predsednik sindikalne organizacije tov. Pavle MULEJ, vodja izmene v proizvodnji, je povedal tole: »Odbor sindikalne organizacije šteje 9 članov, pri čemer smo jih morali nekaj kooptirati. Sindikalna organizacija je organizirala izbiro kandidatov za svet DE in volitve. Pri tem smo ob sestavi kandidacijske liste upoštevali, naj pridejo v svet tudi nekateri člani sindikalnega odbora.

V okviru sindikata je precej razvita športna dejavnost. Večkrat smo izvedli že kegljaška, šahovska in smučarska tekmovanja, žal pa je zamrl namizni tenis. Letos smo priredili kolektivni izlet v počitniški dom Žita v Dramaljš in so bili vsi izletniki zelo zadovoljni. Doslej so ljudje letovali v Bašaniji, letovanja pa organizira sindikat. Po izletu v Dramaljš so se mnogi navdušili za to, da bi letovali tudi v Dramaljšu.

Sindikat razen tega organizira redne proslave ob Dnevu žena, 1. maju in ob Dnevu republike, vse s solidno pripravljenim kulturnim programom, pri čemer sodelujejo zlasti mladi delavci. Imamo tudi svojo knjižnico, vendar so si delavci iz nje izposodili že vse knjige in jih prebrali. Radi bi dosegli zamenjavo knjig s kakšno drugo knjižnico.

In še ena zanimivost tega kolektiva. V njem delata tudi dva dobra športnika, kolesar Papler, ki tekmuje pri kolesarskem klubu Bled, ter zelo vnet padalec Ivan Bratuša. Ta je sodeloval le-

tos na republiškem in državnem prvenstvu za mladince in člani in med mladinci dosegel na državnem prvenstvu 4. mesto, udeležil pa se je še mednarodnega tekmovanja padalcev v Portorožu. Za ta šport je

porabil ves svoj letni dopust, odobrili pa so mu še 14 dni neplačanega.

—0—

Takole se nam je predstavila nova delovna enota Žita, tovarna čokolade Gorenjka v Lescah, ki je sedaj, približno po 6 mesecih že zaživela v novem okolju. Nadejajo se lepše prihodnosti in to jim tudi želimo!

Besedilo in slike:
TONE BANČIČ

Več rolad na tržišče

Ob obisku tovarne čokolade na Gorenjskem smo v Lescah izkoristili priložnost še za kratek »skok« v pekarno in navezali bežen pogovor z direktorjem, tov. Pintarjem. Osrednje vprašanje je bilo seveda, kako so se uveljavili na tržišču proizvodi mehkega peciva — rolade in kolači.

Podatki so bili takoj na red. Tov. Pintar je povedal, da pošiljajo na razne relacije v Sloveniji mesečno okrog 69.000 kosov tega peciva, in sicer v Ljubljano dvakrat tedensko, na relacije Celje—Maribor ter Vrhnika—Logatec—Postojna—Nova Gorica—Koper—Izola—Sežana enkrat tedensko, na relacijo Trbovlje—Krško—Brežice—Novo mesto pa štirinajst tedensko. Od tega jih največ prodajo v Ljubljani — 26.000 kosov.

Od skupno 69.000 kosov so na primer novembra izdelali 7.000 kosov kolačev, vse ostalo pa so bile rolade. To pa zaradi tega, ker ima pekarna rolade na tržišču edina, medtem ko delajo kolače tudi razne slaščičarne. Dnevna proizvodnja mehkega peciva znaša 3.000 kosov. In še en podatek: v novembru so izdelali od kolačev 3.500 marmornih in 3.700 sadnih.

Zanimanje za te proizvode pa se kaže tudi v drugih krajih, tako na Štajerskem v Velenju in okolici, v slovenskih obmorskih mestih (Piran), pa na Hrvaškem v Zagrebu in Pulju, skratka, mehko pecivo iz te pekarnice si je dober utrlo pot na trg, ki ga bo treba v prihodnje zalagati še v večji meri.

Spričo tega je bil nujno potreben nakup še dveh mešalcev, ker se je prav zara-

di pomanjkanja teh strojev pojavilo ozko grlo, zakaj peč ima za peko večjih količin teh izdelkov zadostno zmogljivost. S pridobitvijo teh dveh mešalcev bodo lahko sedanjo dnevno proizvodnjo povečali od 3.000 na 4.500 do 5.000 kosov dnevno. Pričakujejo pa še stroj Viromat, ki ga potrebujejo za razgrinjanje testa na enakomerne površine, s čimer bi seveda tudi izboljšali kvaliteto izdelkov.

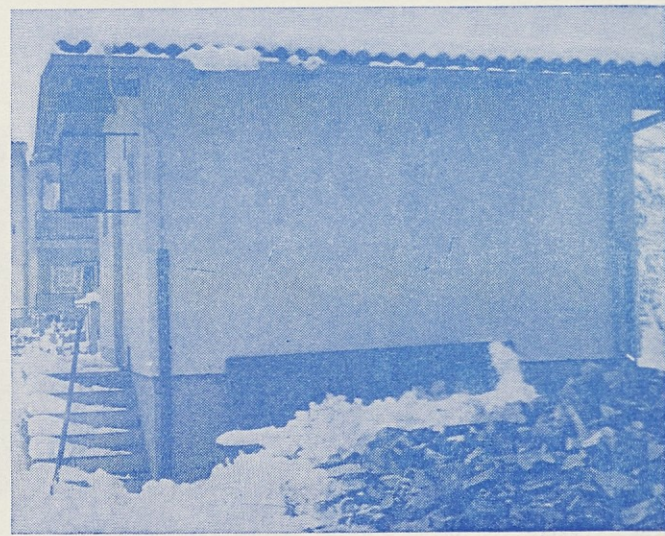
Delavski svet kombinata je na svojem minulem zasedanju sprejel tudi predlog glede nakupa avtomatične linije za izdelavo mehkega peciva v Lescah. S tem pa bi lahko, pri sedanjem številu delavcev, proizvodnjo povečali kar trikrat, na okrog 12.000 do 14.000 kosov. Tedaj pa bi lahko zadostili še vsem potrebam trga v Hrvaški in v vsej Istri, kar tudi želijo.

Ko bodo dobili nova mešalca, bodo prešli še na proizvodnjo manjših rolad, ki bodo oblike s čokolado, v perspektivi pa bi v roladah uporabljali tudi čokoladne surovine, kar bi vsekakor poglobilo sodelovanje z DE Gorenjka.

Že sedaj tudi razmišljajo, da bi čimprej prešli na uporabo kartonske embalaže, kar bi poenostavilo vprašanje transporta, zraven tega pa odjemalci ne bi imeli skrbi z vračanjem sedanje embalaže, ki je pogosto ne morejo v trgovinah niti v redu skladiščiti.

Na vprašanje, ali je bilo v času dosedanje proizvodnje tega peciva s strani trgovin ali kupcev kaj reklamacij, smo dobili odgovor, da so se reklamacije pojavile predvsem v poletnih mesecih, ker je bil v tem

Konec na 7. strani

Plinska postaja za pogon pražilca

Nova pekarna v Novem mestu že obratuje

V ČETRTEK, 27. NOVEMBRA SO JO SVEČANO ODPRLI—MED ŠTEVILNIMI GOSTI TUDI POD-PREDSEDNIK IS SRS DR. FRANCE HOČEVAR, PREDSEDNIK GOSPODARSKE ZBORNICE SRS LEOPOLD KRESE IN NARODNI HEROJ JOŽE BORŠTNAR — ZARES SODOBNO IN HIGIENIČ-NO UREJEN OBRAT IN SKLADIŠČE STA ZAGOTOVILO ZA KVALITETNO PROIZVODNJO IN ZADOSTITEV ŽELJA KUPCEV— ZANIMIVI POGOVORI Z IZVAJALCI IN INVESTITORJI DEL

Četrtek, dva dni pred praznikom republike, je bil v okviru kombinata, še posebej pa za delovni enoti Pekarna Novo mesto in Dolenjsko področje slovesen dan. Kolektiv je, skupaj z izvajalci del, slavil novo delovno zmago, ki pomeni prelomnico v proizvodnji in peciva za področje Dolenjske. Začela je obratovati nova pekarna, ki naj bi s svojimi proizvodi v zadostni meri in kvalitetno oskrbovala širok kupcev in s tem zadostila njihovim dolgotrajnim željam.

Pisali smo že, da je stara pekarna na Glavnem trgu v Novem mestu že odslužila

svoje in da je »desetletna« pekarna na Ločni tudi že premalo sodobna za potrebe področja Dolenjske in vedno večjega povpraševanja po kvalitetnih pekarskih izdelkih. Zato je bilo treba zgraditi novo pekarno, ki naj bi nadomestila stara obrata in naj bi z njo uresničili namen, ki je bil predviden, prav tako pa ob njej zgraditi novo skladišče za potrebe prodaje raznih izdelkov žita. In to se je zdaj tudi zgodilo.

DO ODPRTJA ŽE VSE NARED

Na dan odprtja sva se dopoldne odpeljala z uredni-

pa so zelo pohiteli in že ob 16. uri so pred vhodom v objekte zavihrale zastave, po zvočniku pa je zadenela glasba.

V pekarni pa so mešalci že pripravljali testo za prvo »uradno« peko kruha, kajti poizkusno so začeli peči že 25. novembra.

UGLEDNI GOSTJE

Nekaj po 18. uri so se zbrali povabljeni gostje, med njimi ljudski poslanec in podpredsednik IS SRS dr. France Hočevár, predsednik občine Novo mesto Franci Kuhar, predsedniki občin Črnomelj, Metlika, Krško in Trebnje, predsednik Gospodarske zbornice SRS Leopold Kresé, narodni heroj Jože Borštnar, predstavniki družbenih in političnih organizacij, poslovnih sodelavcev in drugi.

Glavni direktor Franc Pučerle je v uvodu pozdravil vse navzoče in se zahvalil za pomoč pri gradnji. Za njim je spregovoril predsednik DS kombinata Jože Šefman, ki je orisal dosedanje uspehe kombinata in nakazal program razvoja v prihodnje, posebej pa poudaril pomen te slovesnosti. Za tem je predal nove objekte obema delovnima enotama v Novem mestu v upravljanje.

Vsi prisotni so si nato ogledali notranje prostore objektov in seveda ob tem proizvodnjo belega kruha, ki je medtem že tekla. Bili so ugodno presenečeni nad funkcionalnostjo prostorov, še posebej pa nad higieno, ki je pač pogoj za uspešno poslovanje v prihodnje.

Tako je v kratkem potekla ta slovesnost, nakar so se udeleženci odpeljali na svečano skupno večerjo. Mi pa zapišimo, kar smo zvedeli ob razgovori z nekaterimi neposrednimi akterji te gradnje.

Govor predsednika DSK

Spoštovani gostje, tovarišice in tovariši!

Premalo časa imam na razpolago, da bi podrobneje opisal uspešen razvoj kombinata ob ustanovitvi do danes.

Začetek ob ustanovitvi leta 1958 je bil dokaj skromen, saj je tedaj obstajala razdrobljena mlinarska industrija v premajhnih, tehnično zastarelih obratih, z nesodobno tehnologijo — to je bil takratni kombinat!

Zato je delavski svet leta 1958 sprejel dolgoročni program razvoja živilskega kombinata ZITO. Kmalu pa se je pokazalo, da je potrebno program razvoja mlinarske industrije dodatno nadaljnje stopnje predelave, predvsem pekarstvo in testeninarstvo.

Tako je kolektiv, ob številnih težavah, vendar z načrtno akcijo in zaveznim odpovedovanjem, dosegel zavedanje vrednosti gospodarski uspeh.

Kombinat je pričel preraščati iz obrtniške proizvodnje v moderno, industrijsko dejavnost, tako na področju mlinarstva, testeninarstva kakor tudi pekarstva.

Kolektiv pa se je zavedal, da je za izvajanje tako zahtevnega tehnološkega programa potrebna tudi vrsta strokovnjakov različnih profilov. Zato ni pozabil na strokovno izobraževanje kadrov, ki naj bi zasedli različna delovna mesta.

Zivilski kombinat ZITO zajema tri osnovne dejavnosti: mlinarstvo, testeninarstvo in pekarstvo s konditorstvom. Na področju SR Slovenije oskrbuje danes z mlevskimi izdelki 50 % tržišča, s testeninami 30 % in s pekarskimi izdelki 30 %.

Od zadnje integracije sestavlja kombinat 64 obratov, ki poslujejo v devetnajstih občinah, in sicer na Gorenjskem, Notranjskem, Dolenjskem, na Zavrskem področju ter na Primorskem in Štajerskem.

Tako se je celotni dohodek kombinata povzpел od 3,5 milijarde v letu 1958 na 14,5 milijarde v letu 1968 ter bo po predvidevanjih v letu 1969 porasel na približno 20 milijard, medtem ko se je število zaposlenih povečalo od 330 ljudi v letu 1958 na 1350 v letu 1969.

Do sedaj je kombinat uspešno opravil v letu 1958 prevzete naloge. Za leto 1967 pa je v programu gradnja pekarne v Trbovljah in Krškem ter rekonstrukcija obstoječih manjših pekarn in obratov. S tem pa bo pekarstvo na tisti ravni, ki jo moderni tehnološki postopek proizvodnje kruha tudi zahteva.

Kombinat ima določen že nov razvojni program za naslednje obdobje petih let, ki zajema:

- razvoj konditorstva z mehkim pecivom,
- specialne artikle na bazi testenin,
- specialne mlevske izdelke za gospodinjstvo,
- otroško prehrano.

Z realizacijo tega programa se mora celotni dohodek kombinata povečati za 60 %, hkrati pa se je kombinat vključil v mednarodno delitev dela.

Danes, ko odpiramo v metropoli Dolenjske novo pekarno in skladišče, se tudi zavedamo, kaj pomeni delavcem uvedena moderna mehanizacija dela, ki pogojuje manjši fizični napor in s tem večje posvečanje tehnologiji proizvodnje.

Investicija pekarne in skladišča je znašala 5.468.482 novih dinarjev. Poudariti pa moram, da je to edina pekarna v Jugoslaviji, ki je v celoti opremljena s stroji domače proizvodnje. Njena zmogljivost je 14.500 kilogramov v 16 urah, če obratujeta obe peči: tračna peč z zmogljivostjo 750 kg na uro in elatna peč z zmogljivostjo 150 kilogramov na uro. Zmogljivost skladišča pa je 500 ton trgovskega blaga in 100 ton blaga za pekarno. Pri vsem tem pa bo zaposlenih 38 ljudi.

Ob koncu mi dovolite, da izročim obema delovnim skupnostim Novega mesta ta novi obrat v upravljanje z dolžnostjo, da čuvata in uporabljata ta objekt tako, da bo v korist vsakemu potrošniku tega področja, kot tudi vsakemu posameznemu delavcu oziroma celotnemu kombinatu.

Naprosam tovariša predsednika občinske skupščine in ostale goste, da si ogledajo novi objekt.

»MENIM, DA SMO NALOGO IZPOLNILI«

Prvi govorni »spopad« sva zastavila z vodjo gradbišča, gradbenim tehnikom tov. Stanetom HOČEVARJEM. On je kot delavec SGP Pionir vodil gradbena dela vse od začetka do konca. Pripovedoval je o poteku del, pa tudi o težavah, ki so se vmes pojavljale:

»S pripravljalnimi deli smo začeli 10. aprila letos in najprej opravili okrog 3800 kub. metrov potrebnih izkopov. Po izkopih smo začeli v maju betonirati temelje, v juniju pa nosilne konstrukcije in okvire, dokler nismo ob koncu avgusta objekte prekrili s streho. Za gradnjo smo porabili okrog 500 kub.m betona, Nadaljevanje na 10. strani

Govor glavnega direktorja

Dovolite mi, drage tovarišice in tovariši, da se v imenu delovne skupnosti živilskega kombinata ZITO iskreno zahvalim za odziv našemu vabilu in prisostvovanje ob današnji slovesnosti, ko odpiramo novo pekarno. V čast mi je, da pozdravim vse navzoče goste, kakor tudi člane delovnega kolektiva kombinata ZITO.

Posebna čast pa mi je, da v imenu kombinata ZITO pozdravim ljudskega poslanca in podpredsednika IS Slovenije tovariša dr. Franceta Hočevarja, predsednika občinske skupščine Novo mesto tovariša Francija Kuharja in predsednika občinskih skupščin Črnomelj, Metlika, Krško in Trebnje,

predsednika gospodarske zbornice SRS tovariša Leopolda Kreseta, narodnega heroja tovariša Jožeta Borštnarja, kakor tudi predstavnike političnih in družbenih organizacij, predstavnike naših poslovnih partnerjev in tudi vse tiste, ki so kakorkoli prispevali, da je ta objekt v tako kratkem času predan novomeškima kolektivoma v uporabo.

Prepričan sem, da smo z dograditvijo moderne pekarne s sodobno tehnologijo ustregli željam novomeškega in okoliškega prebivalstva, saj bo ta pekarna s svojimi kvalitetnimi izdelki zadovoljila njihove zahteve. Hkrati pa smo s tem rešili enega perečih problemov tega območja.

Ob tej priložnosti pa se zahvaljujemo tudi vsem organizacijam, ki so pomagale, da lahko že danes začnemo z obratovanjem.

Posebno se zahvaljujem za prizadevnost in pomoč pri gradnji občinski skupščini Novo mesto, Komunalni banki in hranilnici Ljubljana, izvajalcu projekta in gradnje SGP »Pionirju« Novo mesto z vsemi drugimi izvajalci, proizvajalcu strojev, našemu poslovnemu partnerju »Gostole« iz Nove Gorice, Termoelektre iz Beograda, podjetju »Dominvest« iz Novega mesta, Tehnično ekonomskemu biroju iz Zagreba, ter strokovnjakom kombinata ZITO, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli k hitri in kvalitetni dograditvi tega objekta.

Še enkrat, najlepša hvala!

Več rolad ...

Nadaljevanje s 6. strani
času rok trajanja peciva za čas enega meseca vendarle predolg in so ga morali, tudi zaradi neprimernih možnosti skladiščenja v trgovinah, skrajšati na 14 dni. Kasneje so se pojavili le posamezni primeri, na primer v oktobru od 17 ton le za 23 kg izdelkov, v novembru prav tako od 17 ton samo še za 16 kg izdelkov. Vse reklamacije pa je DE pekarna Lesce s primernim poslušom do kupcev takoj rešila.

Vse to torej kaže, da se je investicija v to vrsto proizvodnje vsekakor izplačala, sploh še, ker se v prihodnosti obeta še širša prodaja mehkega peciva ne samo v Sloveniji, ampak tudi v drugih naših republikah.

kom našega lista iz sončne Ljubljane proti metropoli Dolenjske. Med potjo sva nekajkrat zašla v gosto meglo, a ko sva prispela v Novo mesto, se je tudi kopalo v soncu. Čeprav mrzel in vetroven jesenski dan je obetal, da kakšnih nevšečnih mokrih pozdravov ne bo.

Ob prihodu v Ločno je bila okolica pekarne in novega skladišča še dokaj neurejena. Delavci SGP Pionir so hiteli vse čistiti in odstranjevati različno navlako, zakaj prejšnji dan je silovito deževalo, kar je zavrlo zadnja »pospravljalna« dela. Tudi v notranjosti so se še sukali obrtniki, za njimi pa so prizadevne snažile hitele odstranjevati nesnago. Skratka, vse je bilo živahno pri delu, da bi bilo do 18. ure, ko je bila napovedana skromna slovesnost odprtja, vse pripravljeno. Delavci

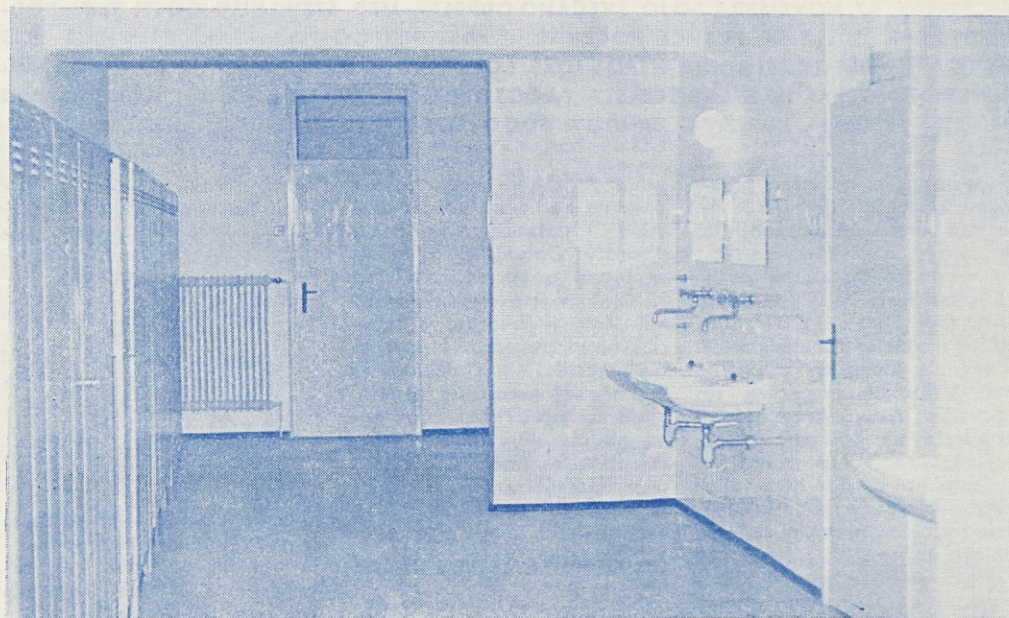

Povabljeni gostje ob govorih glavnega direktorja in predsednika DSK

Nova pekarna skozi objektiv

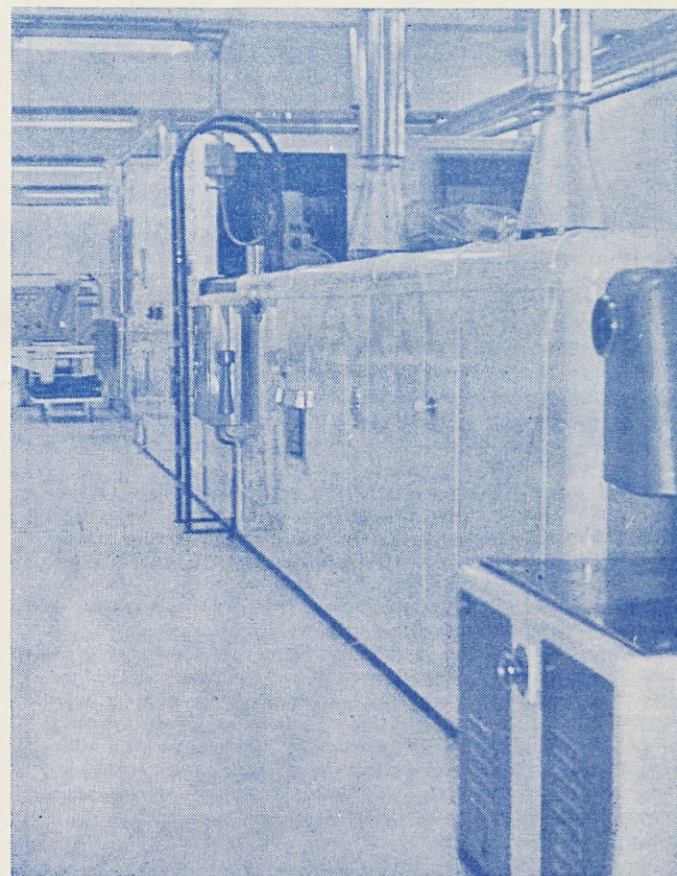
Goste sta pozdravila: gl. direktor Puferle in predsednik DSK Šefman

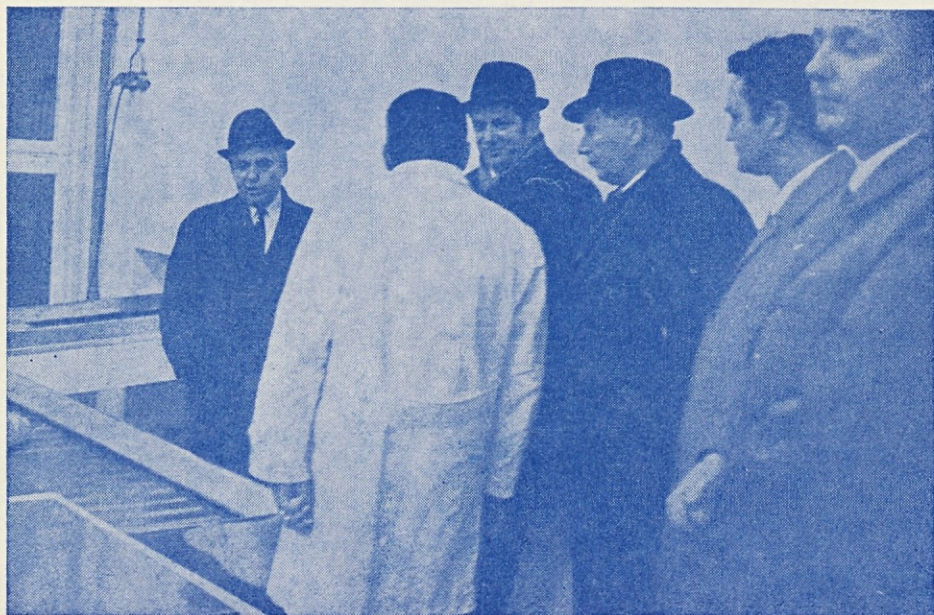
Takšen je prostor z omarami in umivalnico za delavce

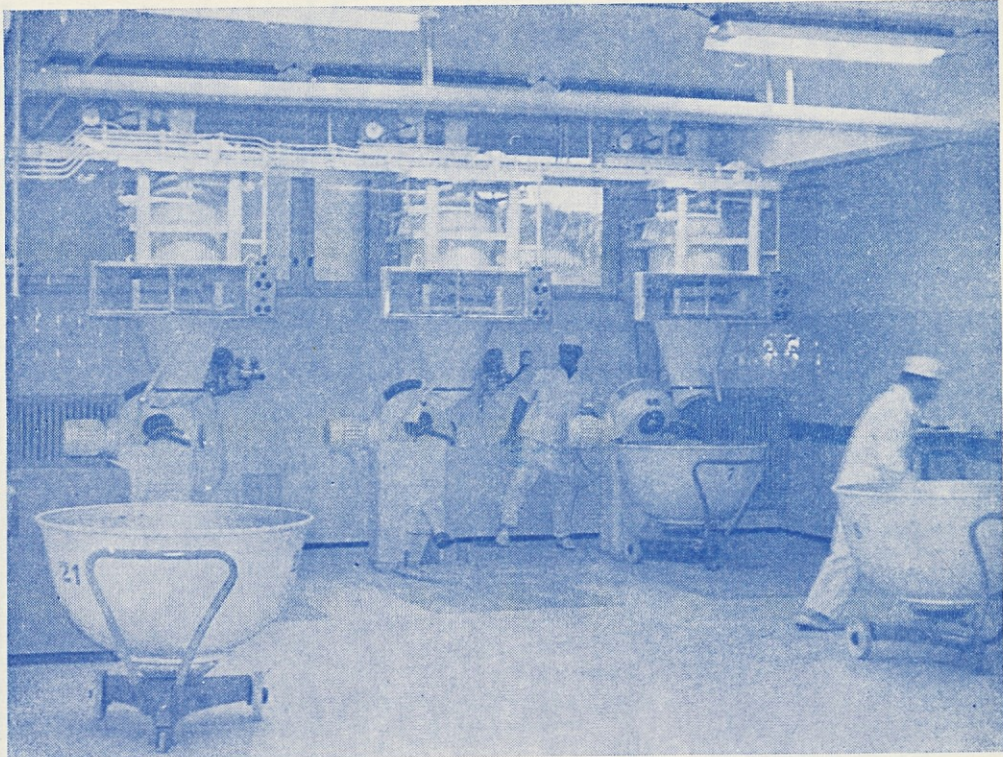
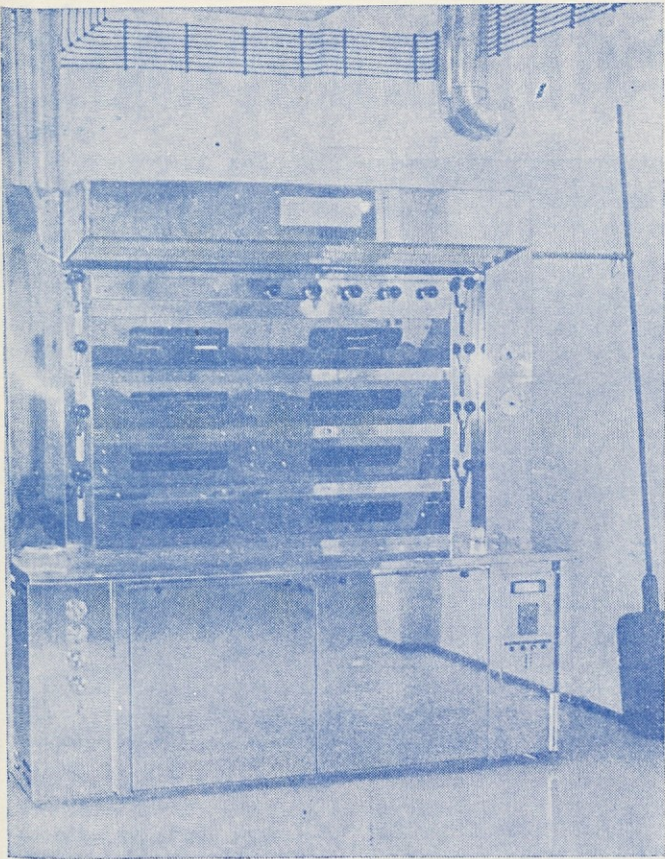
Podpredsednik IS SRS dr. Hočevar in komandant garnizona JLA Novo mesto v spremstvu gl. direktorja Franca Puferla

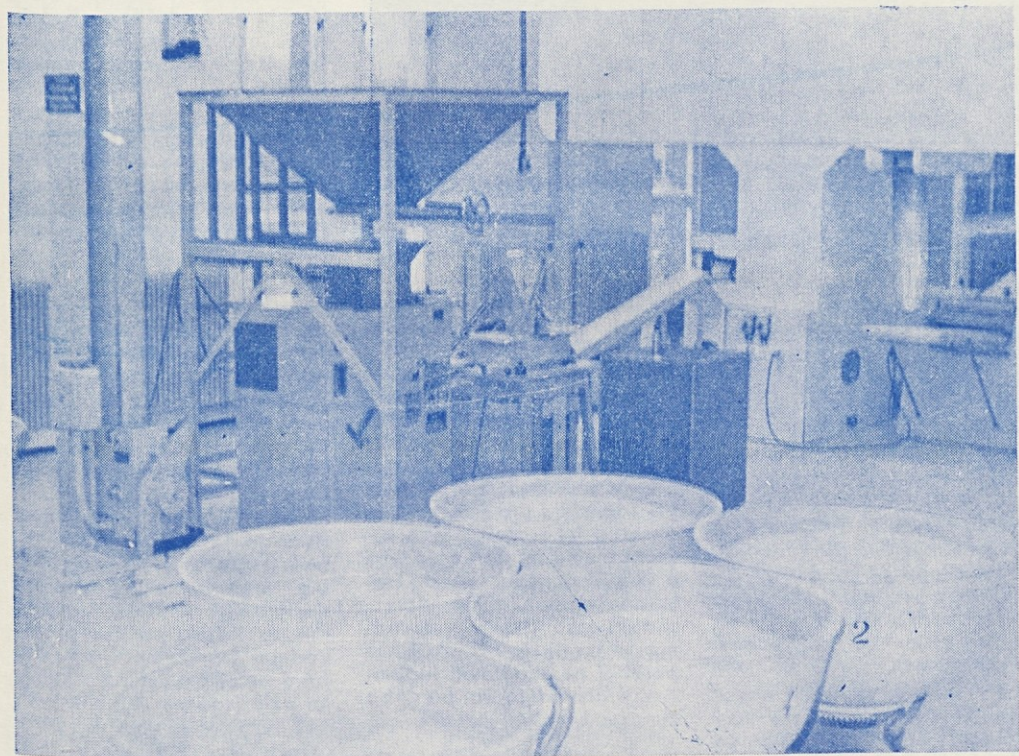
Tračna peč za proizvodnjo kruha

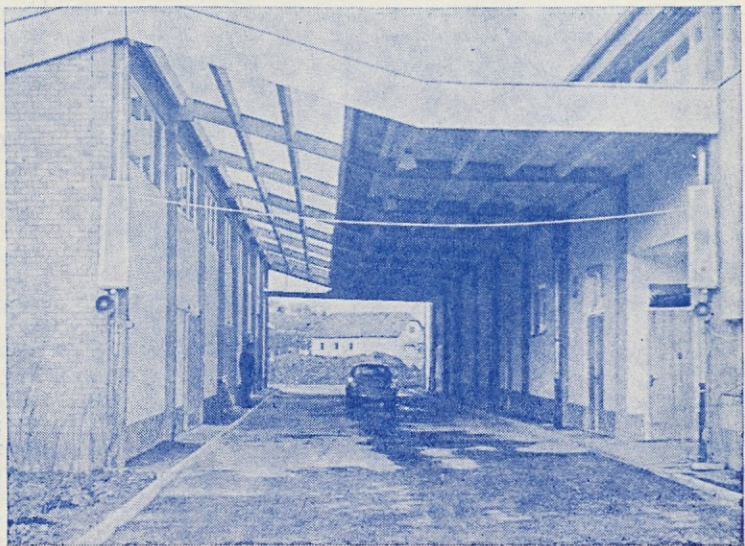
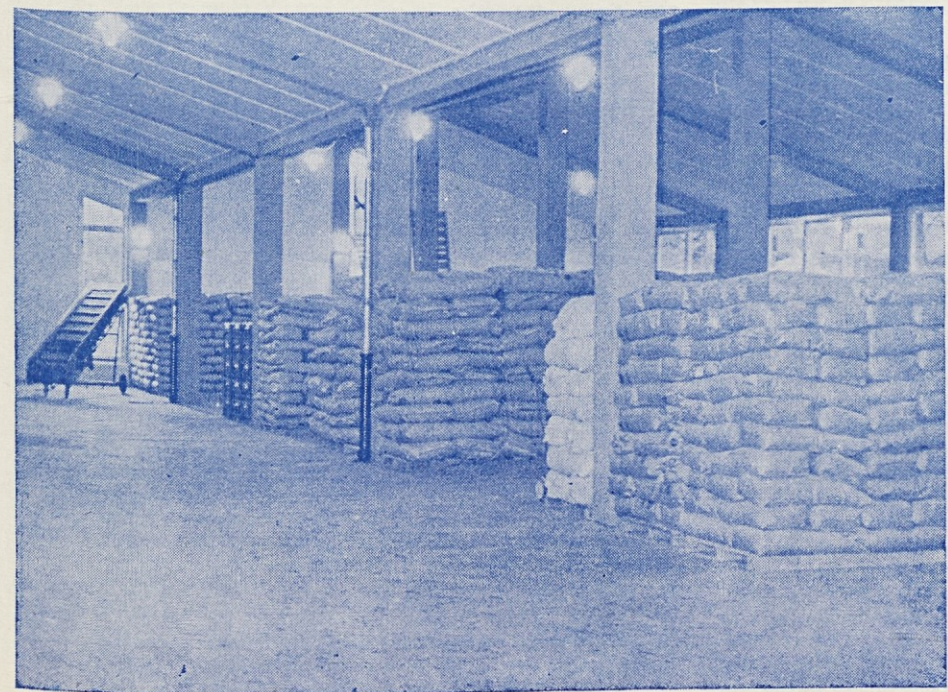
Tov. Krese, Puferle, dr. Hočevar in Juvan opazujejo, kako prihajajo iz nove peči prve »štruce« belega kruha

Levo: statična peč za pecivo — zgoraj: delavci pri delu ob mešalcih — levo spodaj: mešalni kotli so pripravljeni

Zgoraj: tehnolog inž. Kralj in izmenovodja Ravnikar — spodaj levo: skladišče za trgovsko blago, desno: pokriti prostor med skladiščem in pekarno

Nova pekarna v Novem mestu že obratuje

Nadaljevanje s 7. strani
62 ton železa in iz elektro-filtrskih zidakov zgradili 445 kub. m zidu. S streho smo prekrili 2500 kv. m. objektov. Zunaj objektov smo uredili cesto in parkirni prostor na površini 1200 kv. m in vgradili 360 m robnikov, zgradili pa smo tudi 250 m kanalizacijskega priključka do Krke.

— Ste imeli pri gradnji kaj problemov?

»Seveda, brez teh ni šlo. Glede na to, da je imelo Žito sklenjeno pogodbo s podjetjem za komunalno dejavnost Dominvest za napeljavo električnih vodov in ureditev dovodne ceste do 1. marca, in

in pol. Mizarstva dela je opravilo Splošno mizarstvo Krško, keramične obloge Keramika Novo mesto, inštalacije za dovod, centralno kurjavo in ventilacijo pa Inštalacije Ljubljana. Najbolj so zadovoljili elektroinštalaterji obrtnika Eržena iz Kranja, ki so izvedli dela zelo hitro, hkrati pa izredno kvalitetno. Skupaj je delalo naših delavcev 26 in 18 obrtnikov.

— In vaše osebno mnenje ob tej gradnji?

»Menim, da so bili objekti glede na prej omenjene dane pogoje vendarle dovolj hitro in dokaj dobro zgrajeni. Če bi imeli na razpolago nekaj več časa, pa bi bila kvaliteta vseeno lahko boljša.

BREZ ZAPLETOV NI ŠLO

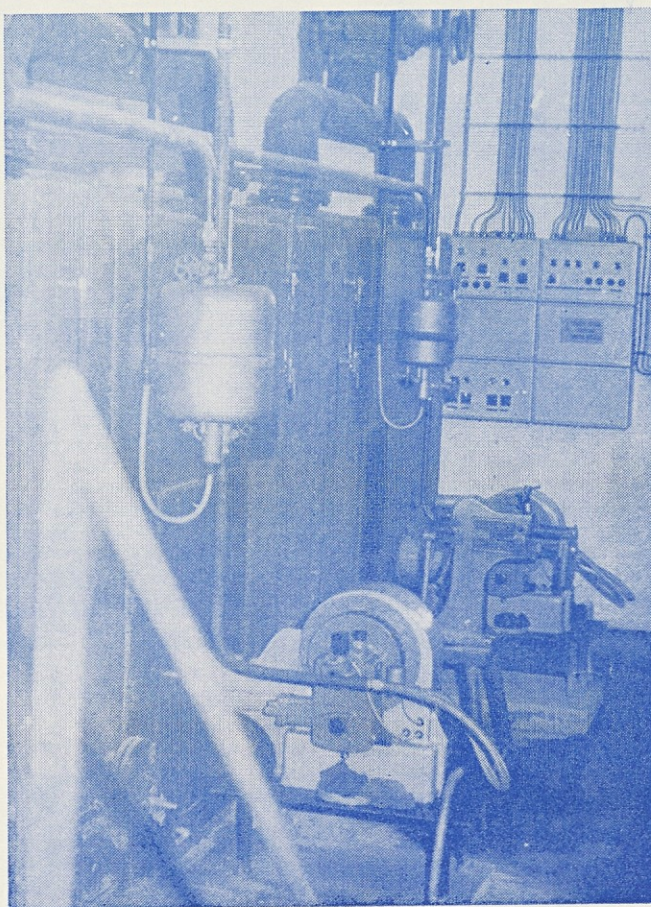
Ker sem že prisluhnil besedam predstavnika glavnega izvajalca del, je bilo treba obrniti še »drugo stran kolajne«. Poglejmo torej, kaj sta povedala zastopnika investitorja, delavca Žita, tovariša Franc Vrbinc in inž. Vili Tadi, ki sta imela nalogo nadzora nad celotno gradnjo in montažo. Povedati je treba, da sta bila ves čas gradnje na gradbišču vsaj enkrat, če ne dva krat na teden.

Zato ni čudno, če sta dobera seznanjena z vsemi podrobnostmi in prblemi okrog te nove gradnje. Pripovedovala sta tole:

»Notranjo opremo za pekarno, kot so prekucnik, delilni stroj, stroj za okroglo oblikovanje in skratka vso opremo, razen peči, je dobavilo podjetje Gostol iz Nove Gorice. Peč pa je dobavilo podjetje Termoelektro iz Beograda.

Težave so se pojavile zaradi neizpolnjevanja pogodbenih rokov, kot je bil primer pri Dominvestu, zakasnilo je z dobavo opreme za pnevmatični prenos moke podjetje Termoelektro za ves mesec, podjetje Grijanje iz Zagreba je zakasnilo z montažo kotlov za tri tedne in zaradi tega je bilo treba čakati z gradbenimi in elektroinštalacijskimi deli ter z inštalacijo za centralno ogrevanje. Med samo gradnjo pa je prišlo ob projektih tudi do nekaterih sprememb, kar je spet podaljšalo roke.

Gradbena dela so bila v glavnem končana sredi septembra, nakar se je začela

Pogled v kotlarno za proizvodnjo tehnološke pare

montaža velike tračne peči, ki je trajala tri tedne, in za tem male, statične peči, ki je bila končana v petih dneh.

Tračno peč je montiralo podjetje Termoelektro, pri čemer sta delala dva kvalificirana monterja in imela za pomoč štiri nekvalificirane delavce. Posebej je treba pohvaliti vodilnega monterja Jana Kmeča, ki je pri tem delu pokazal izredno prizadevnost, zraven tega pa je sam od sebe pomagal še pri nekaterih drugih opravilih, kjer je videl, da je njegova pomoč potrebna.

Po zatrjevanju obeh sogovornikov je bilo s tovarišem Kmečem sodelovanje mnogo prijetnejše, kot z monterji istega podjetja pri montaži pekarnice v Kranju. Sicer pa naj povem, da je ta monter sodeloval že tudi pri montaži peči v Lescah.

In za konec še njegovo osebno mnenje: »Vesel sem, ker je prav v tej pekarni stekla proizvodnja takoj po montaži nemoteno in brez zapletov.« Vsekakor zanimiva in sodbudna ugotovitev!

ZADOVOLJNI DIREKTOR

Razumljivo je, da sem izkoristil še priložnost za kratek razgovor z direktorjem delovne enote Pekarna, tov. Ernestom Peklarjem ter ga povprašal, kaj občuti ob tem pomembnem dogodku. Dejal je tole:

»Zadnji dnevi pred začetkom obratovanja pekarnice so bili za vse nas zelo naporni, ker smo želeli začeti s proizvodnjo v novem obratu brez večjih zapletov. Osebno sem bil že silno utrujen, sedaj pa, ko je steklo, mi je padlo ve-

DOBRA ARHITEKTONSKA ZAMISEL

Nova pekarna in skladišče sta zgrajena na dokaj primeren kraju, malo naprej od tovarne Krka v smeri proti Otočcu. Lega je izbrana zelo dobro, čeprav bo treba do konca še urediti in utrditi dovodno cesto. Arhitektonska zamisel projektanta inž. arh. Marjana Lapajneja je sicer za prečnega opazovalca sprva nekoliko nenavadna, vendar pa se zgradba arhitektonsko zelo dobro ujema z okolico in naredi na človeka ugoden vtis.

Projektivni biro SGP Pionir, predvsem pa projektant, je tudi sicer dobro rešil funkcionalnost vseh prostorov in poskrbel za udobje delavcev, za njihovo higieno kot tudi za zelo smotrno razporeditev vseh proizvodnih in drugih prostorov. Pekarna je v pritličju, kjer so tudi mešalnica, vzhajalne komore, ekspedit ter potrebne sanitarije in pomožni prostori za delavce ob proizvodnji. V prvem nadstropju pa so slačilnice, kopalnice, umivalnice, zraven pa še pisarne oziroma upravni prostori.

Zelo posrečeno je rešen dohod od zunaj v vežo pekarnice, nato pa sta od tega dva ločena vhoda v proizvodne prostore. To zagotavlja predpisano potrebno higieno.

IN ŠE PODROBNOSTI

Poprej smo bolj v grobem opisali objekte, pa vendar je prav, da jih pogledamo bolj »v srce«, torej podrobneje. Pekarna ima, kot rečeno, pritličje in nadstropje. Pritličje ima 1000 kv. m površine, ki obsega glavno proizvodno dvorano in pomožne prostore, v nadstropju pa je še 300 kv. m površine za pisarne, slačilnice in sanitarije. Sanitarije so ločene za čas proizvodnje (spodaj) in za čas pred začetkom ter po zaključku dela (zgoraj). Kopalnice in slačilnice ter sanitarije so prav tako ločene za moške in ženske. Omembe vreden je še poseben prostor za tople malice. V njem so štedilnik, pomivalno korito in hladilnik, zraven pa 5 mizic, vsaka s 4 stoli. Ta prostor je namenjen

Nadaljevanje na 11. strani

Stane Hočevar

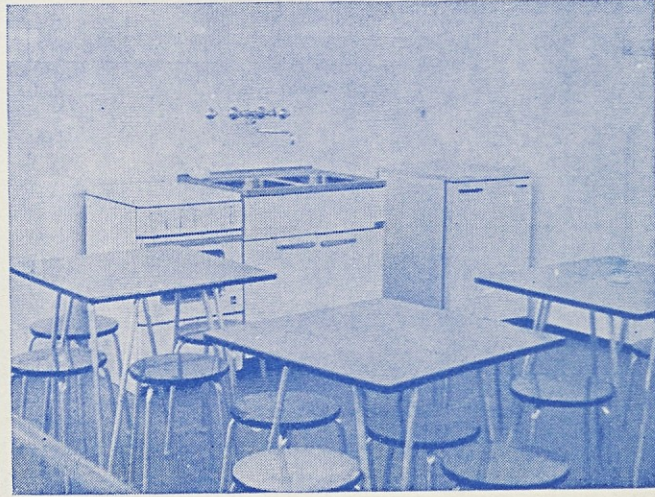
tega do roka ni izvedlo, smo imeli takoj v začetku zaostanek. Vse do konca maja smo morali delati ročno, s krampi in lopotami, ker ni bilo mogoče dati v obratovanje žerjav in beonarno. Potem ko smo se iz tega »izvlekli«, pa je nastopilo deževno vreme, ki smo ga imeli v času gradnje celih 26 delovnih dni in spet ni bilo mogoče delati. Zaradi pomanjkanja del na gradbišču smo morali tudi del delovne sile prestaviti začasno drugam.

— Kakšno pa je bilo sodelovanje s kooperanti?

»Utdi z njimi so bili problemi. Mizarji so kasnili en mesec, pečarji pa en mesec

Prve pošiljke kruha tik pred prevozom

To je prostor za tople malice in za kadike

Nova pekarna v Novem mestu že obratuje

Skladišče moka, namenjene za pekarno

Nadaljevanje z 10. strani
tudi za kadičnico, oziroma za kadičce, ki v času dela ne smejo kaditi v proizvodnih prostorih.

Novost, ki so jo prvič uvedli po novih sanitarnih predpisih prav v tej pekarni, je že omenjeni poseben vhod v zgornje prostore pekarnice, ki je ločen od vstopov v proizvodne prostore s prehodi skozi garderobe.

Potek proizvodnje je zamišljen in urejen takole: od sejalnih naprav gre moka po pnevmatičnem prenosu na tri polavtomatične tehtnice, pod katerimi so trije mešalci, ob njih pa dva merilca (dozatorja) za vodo, ki uravnava količino in temperaturo vode. V proizvodni dvorani je še prekucnik za kotle (ki jih je 22) z lijakom nad delilnim strojem. Testo gre nato na stroj za okroglo oblikovanje, po vmesnem prenosnem traku v vmesno posredno celico, pa v stroj za podolgovato oblikovanje in v celico za vrenje, nato pa v peč.

Zadovoljni ob zaključku del. — Od leve: S. Hočevar, vodja gradbišča, F. Vrbinč, nadzorni organ investitorja, in delovodja gradbišča

zelenicami, ki jih bodo do konca uredili v prihodnjem letu.

PROIZVODNJA JE STEKLA

Nova pekarna je torej v obratovanju, proizvodnja je stekla, po prvih ugotovitvah zadovoljivo. Prvi dan poizkusne proizvodnje je bil že — kot omenjeno — 25. novembra. Poizkusi so pokazali relativno zelo dobre rezultate, kar je pozitivna posledica tega, da so bili ljudje iz kolektiva na šolanju v Zagrebu ter na praksi v Kranju in Ljubljani, zraven tega pa še, ker je enota dobila inženirja, ki

se je specializiral za pekarsko stroko. Kot tehnolog je zadolžen za kvaliteten proizvodnjo kruha in peciva, z njim pa sodelujeta oba obratovodja. Trenutno je v tej pekarni na delu 12 ljudi, ki za zdaj delajo v poizkusni proizvodnji, ta pa naj bi trajala približno 14 dni.

Življenje na Ločni v novih objektih je torej steklo, upajmo, da se bodo pokazali kaj kmalu vidni uspehi v zadovoljstvo proizvajalcev samih, še posebej pa kupcev. Torej srečno v prihodnost!

Besedilo in slike
TONE BANČIČ

Mnenja proizvajalcev

Vsi člani kolektiva DE Pekarna Novo mesto smo z zanimanjem spremljali vesti o poteku gradnje nove pekarnice. Nismo pa vsi imeli priložnosti, da bi si nastajajoči objekt tudi ogledali, kajti oddaljenost nam je čas ogleda odmaknila do samega dneva, ko se je začela poskusna proizvodnja. Nihče od nas ni bil malodušen, saj je bila želja vseh, da bi bil objekt prostoren, delavcem olajšano delo z modernimi strojnimi napravami, tržišče in odjemalci pa oskrbovani s kvalitetnimi pekarskimi izdelki. Kljub začetku obratovanja pa niso še končana vsa dela in tako so v stavbi še vedno ljudje, ki urejujejo oziroma montirajo manjkajoče stvari. Iz objektivnih razlogov se tudi uprava DE še ni vselila.

V torek, 9. decembra, sem se — po dogovoru z uredništvom našega lista — odločila, da obiščem peke v času proizvodnje in si istočasno ogledam prostore novega objekta. Ob prihodu v pekarno so bila prva vrata zaklenjena, ob pritisku kljuke na drugih vratih pa sem se znašla v prostoru, ki me je spominjal na strojni oddelek v trupu ladje. Kurjač in tehnolog sta prav tedaj gledala, če kurilne in ogrevalne naprave pravilno delujejo. Odtod me je tehnolog odpeljal v delavnico in mi potem tudi razkazal vse ostale prostore.

Ustavila sem se kar pri mešalcih, ki sta skrbno merila količine surovin in sproti zapisovala na mesilni list, medtem ko sta v mešalni skledi pripravljala testo.

Na vprašanje, kako se počutijo v novem obratu, kako so zadovoljni z delom ob pomoči strojev ter kaj menijo o kvaliteti izdelkov, so mi posamezni delavci odgovorili takole:

Anton VOVK, mešalec: »Fizično mi je delo olajšano (imenovani je poprej za peko v parni peči vso moko presejal z rokami skozi sito), umsko pa sem zaradi starosti zelo obremenjen. Mešalni stroj je v redu, kotli za mešanje testa pa so pretežki. Ker je mešalnica vključena v prostor, kjer je peč, je ob času obratovanja preveč ropoča, kar neugodno vpliva

na slušne organe in živčni sistem. Kvaliteto kruha pa vedno opravičujem pred negodovanjem kupcev.«

Alojz ŠTRBENC, mešalec: »Delo je olajšano — umsko je malo težje, toda bom se privadil. Na splošno sem zelo zadovoljen. Mešalne skledice pa so pretežke, tako, da mi premikanje istih povzroča bolečine v nožnih mišicah, — morda so to le začetne težave — sicer pa so naši vodilni delavci to že ugotovili in

zahteva nenehno pozornost, ker stroji še niso utečeni in pride večkrat do položaja, ki ga je treba rešiti z roko in vrečo na rami. Za vodenje administracije še nimamo opreme. Ker je sejalni prostor v stavbi skladišča, to je izven pekarnice, mora sealec hoditi v delavnico skozi sicer pokrit, a nezaprta prostor, kamor nanese burja sneg pred sam prah vhoda v skladišče, ki pa je tudi prenizko temperirano.«

Albin ŠTRAUS, pek (prej oblikovalec, sedaj tehtalec in upravlja stroj za oblikovanje testa): »Delovni pogoji so boljši, stroji pa zahtevajo od nas stalno pozornost. Za zdaj pri morebitnih okvarah še ne znamo sami posredovati, zato je strojnik zaposlen istočasno, ko poteka proizvodnja. Izdelki so, menim, kvalitetnejši kot so bili iz polavtomatične peči. Hranim se namreč v menzi, kjer še nisem dobil kosa kruha, ki ne bi bil okusen in pravilno pečen. Tam si pač ne morem, kot na primer v delavnici, izbrati boljši in lepši izdelek.«

Franc JORDAN, predpečnik: »Novozgrajeni prostori so neprimerno boljši od prostorov, ki so jih imeli peki v obratu na Glavnem trgu 10. Tu je čisto drug zrak, ni nam

Delavci so zadovoljni, tudi tale kot sealec, v novih delovnih prostorih

obljubili zamenjavo za lažjimi. Izdelki so kvalitetni, le kupci so bili poprej navajeni na vroče izdelke. Sicer pa stremimo vsi peki za tem, da bo kvaliteta neoporečna, izdelki pa dani v prodajo ob času, ki ga zahtevajo odjemalci oziroma tržišče.«

Jože BLAŽIČ, sealec (v obratu polavtomatične pekarnice je bil skladiščnik, sedaj upravlja in nadzoruje sejalne naprave): »Natančnost strojev

treba hoditi mimo kurišča v garderobo in kopalnico. Delo je vsekakor lažje kot pri parni peči. Prostornina peči Wenz pa je po mojem prejemajhna. Pecivo je lepše oblikovano in tudi bolj okusno. Tudi kruh je dober, če ga ne hranimo v presuhem prostoru. Posebno v zimskem času bi bili izdelki na tržišču bolj sveži, če bi se delovni postopek premaknil na kasnejšo uro.

Konec na 17. strani

SEJA DELAVSKEGA SVETA KOMBINATA

Investicije bodo še potrebne

RAZPRAVA DSK O NALOGAH GLEDE VSELJUDSKE OBRAMBE — PREGLED TRIČETRTLETNEGA POSLOVANJA — SKRB ZA IZOBRAŽEVANJE V PRIHODNJE — RAZPRAVA O STANOVANJSKI PROBLEMATIKI

Delavski svet kombinata Žito je imel na svoji minuli seji, ki je bila 17. novembra letos, dokaj obširen dnevni red. Udeležba je bila tudi zadovoljiva, tako da je bila zagotovljena tudi potrebna sklepčnost.

Člani delavskega sveta so, po predlogu predsednika tovariša Šefmana, soglasno sprejeli dnevni red, ki je obsegal med drugim obravnavo nalog kombinata v zvezi z vseljusko obrambo, poročilo o devetmesečnem proizvodnem, komercialnem in finančnem poslovanju, predlog programa investicij za prihodnje leto, obravnavo o izobraževanju in še nekaj drugih točk.

● Najprej je spregovoril o nalogah delovne skupnosti kombinata v zvezi z vseljusko obrambo tov. Slovenc. Zaradi velike pomembnosti tega problema objavljamo skoraj celoten povzetek tega poročila na drugem mestu. Po podanem poročilu sta spregovorila o tem vprašanju tov. Mihelič in glavni direktor, ki sta podprla izvajanja, nakazana v referatu, nakar je DSK soglasno sprejel poročilo in razpravo, za tem pa sklep:

— da je treba naloge s področja obrambe vnesti v statut,

— zadolžiti vse družbeno politične organizacije v kombinatu za vzgojo mladitih,

— zagotoviti sredstva za izvajanje nakazanih nalog, — sveti DE in družbeno politične organizacije morajo na svojih sejah razpravljati o tej aktualni problematiki.

● V nadaljevanju seje so sledila proizvodno, komercialno in finančno poročilo.

V proizvodnem poročilu je direktor tehnično proizvodne službe tov. Jerman poročal, da je večina obratov v svojem poslovanju aktivna, medtem ko so trije obrati, mlin Bistra in Logatec ter DE Šumi pasivni. V poprečju pa je kombinat v skladu s predvidenim programom uresničil svoje proizvodne naloge s 102,82 %. Pričakovati je, da bo tudi Šumi izpolnil svoj program, ker mu je uspelo odstraniti težave z embalažo.

Komercialno poročilo je podal direktor komercialne službe tov. Sever, ki je ugotovil, da je bila proizvodnja in prodaja klasičnih proizvodov zadovoljiva, češar pa ni moč trditi za konditorsko proizvodnjo. Vzrok je v nabavi surovin in re-produkcijskega materiala. Pri mlevskih izdelkih in kruhu ter pecivu je opaziti boljše prodajo, to pa predvsem zaradi kvalitativnih izdelkov in njihove redne dostave na tržišče.

Sedaj je bolj ali manj že tudi urejena dobava embalaže za konditorske proizvode in testenine, kot tudi prodaja in dostava konditorskih in čokoladnih izdelkov na tržišče, pri čemer je nastal zastoj ob reorgani-

zaciji te skladiščne službe.

V razpravi po tem poročilu je bilo ugotovljeno, da bi bilo treba ponovno pregledati vse proizvodne artikole in vrste embalaže ter ustrezno popraviti program proizvodnje posameznih artiklov.

Na podlagi tega so sprejeli sklep:

— da se poročilo komercialne službe sprejme na znanje, v DE Šumi pa bo treba ponovno pregledati program proizvodnje artiklov in potrebne embalaže ter ga ustrezno popraviti.

V finančnem poročilu je direktor gospodarsko finančne službe tov. Aljančič številčno prikazal realizacijo finančnega prometa celotnega kombinata, pri čemer je pojasnil, da je bil dohodek v devetih mesecih dosežen ustrezno z gospodarskim načrtom, vzroki za izgube v nekaterih obratih so v glavnem znani, treba pa bo razčistiti še nekatera vprašanja glede DE Trgovina.

DSK je podana poročila soglasno sprejel na znanje z nekaterimi pripombami, da bo treba določene stvari še urediti in o tem poročati na naslednjem zasedanju DSK.

PROGRAM INVESTICIJ

O investicijah je spregovoril tov. Jerman, ki je ugotovil, da je bila v kombinatu dosežena že določena stopnja razvoja. Načrt, ki je bil sprejet za lansko leto, je bil skoraj v celoti uresničen, vmes pa so bile opravljene še nekatere zadeve, ki so se pojavile kot nujne v teku leta.

Za prihodnje leto pa je predlagal:

— da se potrdi rekonstrukcija tovarne testenin, ker so stroji že zastarani in s tem je tehnologija zastarela,

— da se v pekarni Lesce montira linija za proizvodnjo mehkih kolačev, ker je povpraševanje po njih zelo veliko in bo treba sedanjo proizvodnjo povečati,

— da se nabavi avtomatska linija za proizvodnjo raznega peciva (žemelj, bombet itd.) v pekarni Šmartinska, s čemer bo

možno odpraviti dosedanje, delno še ročno delo,

— potreben je tudi nakup novih kamionov ter je treba z njimi zamenjati že dotrajana vozila, hkrati pa bo treba skrbeti za to, da bo vozniki park smotrnejše izkoriščen,

— v posameznih delovnih enotah bo treba nabaviti nekatera osnovna sredstva za izpolnitev in dopolnitev obstoječe tehnologije,

— treba bo tudi preurediti nekatere mline za proizvodnjo drugih vrst izdelkov in jih preusmeriti v novo proizvodnjo — kot na primer mlin Vrhnika — v moderen obrat za lučenje in izdelavo kvalitetnih ovsenih kosmičev.

V razpravi se je pojavilo vprašanje glede nakupov strojev za konditorsko proizvodnjo, obstaja pa mnenje, da bo treba ta problem rešiti ob razčiščevanju splošnega razvoja kombinata.

Po razpravi je DSK sprejel soglasni sklep: da se sprejme in odobri predloženi program investicij za leto 1969 in 1970 s tem, da se prioritetni vrstni red posameznih investicij določa glede na trenutni položaj.

IZOBRAŽEVANJE

Podano je bilo poročilo komisije za izobraževanje, na podlagi katerega se je razvila precej široka in obsežna diskusija. Ugotovljeno je bilo, da je v okviru podjetja zaposlenih 37 šoferjev, ki za opravljanje svojega dela nimajo ustrežne kvalifikacije. Potrebno bi bilo sploh za vse organizirati tečaj, kjer bi šoferji pridobili osnovno znanje o vozilih in njihovem vzdrževanju. Udeležili naj bi se tega tečaja prav vsi šoferji, nakar naj bi bil izveden test vseh udeležencev.

Na sploh pa je prevladovalo mnenje, da je treba uvesti po končanem tečaju določene ukrepe proti vsem tistim, ki bi pokazali premalo vestnosti pri opravljanju svojih vozniških nalog ali malomaren odnos do vzdrževanja vozil. Preveč pa ne bi bilo treba pričakovati od takšnega tečaja, pač pa bi si morala kadrovska služba v prihodnje bolj prizadevati in paziti, kakšne ljudi sprejema na delovna mesta kot nove voznike.

Govora je bilo tudi o tečaju za prodajalke, ki naj bi jim pripomogel k pridobitvi interne kvalifikacije. Organiziran bo tudi tečaj za varstvo pri razkuževalnih akcijah, ki naj bi služil posebni ekipi za deratizacijo v vseh DE.

STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

DSK je nadalje razpravljalo o poročilu stanovanjske komisije. V zvezi s tem je sprejel vrsto ustreznih sklepov:

— glede na nujnost ustanovitve oddelka za zunanjo trgovino je bil sprejet na to delovno mesto diplomirani ekonomist Blaž Weber, ki je kot pogoj za zaposlitev zaprosil za kredit za nakup stanovanja. DSK mu je odobril zaproseni kredit,

— diplomiranemu ekonomistu Dinu Bolični in inž. Bojanu Raku je DSK odobril odkup stanovanj, ki ju zasedata, pri čemer naj vrednost stanovanj oceni uradni cenilec,

— bivšemu delavcu podjetja Šumi Franju Dobaji je DSK odobril odkup stanovanja po prometni vrednosti in z najkrajšim rokom odplačevanja,

— Rudiju Jemcu, delavcu DE Domžale je DSK odobril izdajo potrdila, da

mu bo kombinat v letu 1970 dal ustrezen kredit, prav tako pa tudi Ivanu Gerbajsu iz DE pekarna Šmartinska,

— bivšemu delavcu kombinata Dragu Brezniku je bila odobrena enkratna razpolagalna pravica za garsoniero, ki jo zaseda sedaj v Kajuhovi ulici.

Na koncu te točke dnevnega reda je bilo stanovanjski komisiji priporočeno, naj določi pogoje za odkup stanovanj, ki so last Žita.

V nadaljevanju seje so člani DSK razpravljali o nekaterih predlogih glede odprodaje tistih poslovalnic, ki za kombinat niso več perspektivne.

Pomembna je bila še potrditev pravilnika o zunanje trgovinskem poslovanju, pri čemer so sprejeli predloge, katere naloge naj bi zakonito registrirali. Določili pa so tudi delovna mesta za zunanje trgovinski oddelek.

Na kraju zasedanja so sprejeli še nekaj sklepov in seje zaključili.

Obramba in mi

NALOGE DELOVNE SKUPNOSTI KOMBINATA V ZVEZI Z VSELJUDSKO OBRAMBO

Ni slučajno, da je delavski svet kombinata na svoji minuli seji namenil posvetiti prvo točko pripravam in nalogam delovne skupnosti kombinata za vseljusko obrambo. Priprave in naloge izvirajo iz obveznosti sedanjih skupnih in posebnih priprav in nalog delovne skupnosti kombinata kot neločljivega dela naše vseljuske obrambe na podlagi zakona o narodni obrambi in družbenega dogovora o obrambi dežele.

Delavski svet doslej te problematike ni obravnaval, čeprav je bila naša gospodarska organizacija zadolžena za vse to že vrsto let. O podrobnostih so bili seznanjeni le posamezniki, ki so zadolženi za določene naloge po programu, ki pa ima pomen državne tajnosti. Za celotno izvedbo programa je zadolžen glavni direktor, od njega pooblaščen osebja in referent za narodno obrambo. Da to samoupravni organi niso obravnavali, je vzrok tudi v splošnem obravnavanju skritosti, ker je to področje še vedno tajna zadeva in ne sme priti sovražniku v roke. Zato jo je doslej tudi vodil le ozek krog ljudi.

Z novim zakonom o narodni obrambi, ki je bil objavljen v Uradnem listu dne 12. februarja letos, so vsekakor obveznosti gospodarske organizacije večje, natančneje, ki zahtevajo tudi materialno zavzetost. Vse te naloge in obveznosti bodo po zakonu o narodni obrambi tudi vnesene v naš novi statut. Na podlagi določil o narodni obrambi v novem statutu postajajo naloge o narodni obrambi zakoniti del naše zakonodaje in se bomo kot samoupravljalci s temi problemi vse pogostejše srečevali, o njih razpravljali in odločali zaradi učinkovitosti priprave delovne skupnosti za vseljusko obrambo, obrambno vzgojo in izobraževanje delovne skupnosti.

S tem narodna obramba ni več samo v rokah državnih organov, temveč je rezultat dogovora in prostovoljnega odločanja samoupravljalcev. Občan, proizvajalec ni več pasiven objekt državne politike, marveč aktiven dejavnik tudi v vodenju vseh družbenih zadev, kar vnaša v to zavest v lastnem interesu in z lastno odgovornostjo.

Po zakonu o narodni obrambi se razširijo osnove za povezovanje vseh naporov naše samoupravne skupnosti v obrambi svobode, neodvisnosti in suverenosti Jugoslavije. Prek njega se krepi in vse bolj uresničuje naša nacionalna pravica, da je varovanje svobode največja pravica in temelj našega samoupravljalca. Še več, priprave za samoobrambo prav gotovo ne koristijo samo potrebam za primer vojne, temveč tudi zmanjšanju možnosti, da bi bila naša varnost kršena in s tem tudi prispevajo k zagotovitvi miru.

Obramba dežele je postala dolžnost in pravica vse družbe, zato zakon pooblašča in povezuje vse gospodarske organizacije, občine, pokrajine, republike in federacijo kot celoto, da v svojih okvirih opremljajo oborožene sile, potrebne službe in enote za zaščito, ter da tudi v okviru svojih rednih dolžnosti, ustavnih in zakonskih pravic in ob-

Konec na 20. strani

USTANOVITEV OO SINDIKATA V DE TRGOVINA

Odslej po samostojni poti

Glede na reorganizacijo trgovinske dejavnosti v kombinatu je prišlo tudi do spremembe v sindikalnem sestavu. DE Trgovina, ki je imela prej svojo sindikalno podružnico skupaj z DE Pekarna Samova, se je od nje odcepila in imela v ta namen 18. novembra letos ustanovni občni zbor samostojne osnovne sindikalne organizacije.

ni odbora in ostali v prihodnje temeljiteje seznanjati s sistemom samoupravljanja in pomagati vsem, ki neposredno sodelujejo v samoupravljanju. Treba bo poskrbeti za še boljšo informiranost članov delovne enote, sploh še, ker se člani sindikalne organizacije ne bodo mogli pogostejše sestajati spriču specifičnosti dela v trgovinah. Posvetiti bo treba vso skrb usposabljanju glede strokovnosti de-

skupaj s pomočjo članov sindikata, reševal tekoče in opozarjal nanje organe samoupravljanja.

Vrh vsega pa naj bi predstavljalo urejanje družbenih in notranjih odnosov med posameznimi delovnimi enotami, ki jih je v kombinatu sedaj nič manj kot osemnajst. DE Trgovina naj bi bila pobudnik pri razvijanju teh odnosov.

Nasploh pa bo treba močno povečati aktivnost članov sindikata, ki doslej ni bila na najboljši ravni.

Po tem poročilu se je začela razprava, kjer je bilo najprej govora o nadaljnjem delu in razvoju kombinata kot celote ter DE Trgovina v njegovem okviru.

Tov. Mihelič je za tem v imenu organizacije ZK Zito pozdravil občni zbor ter poudaril predvsem potrebo po izobraževanju zaposlenih za pridobitev interne kvalifikacije, kar bo financiral kombinat in je sklep o tem sprejel tudi DSK.

Udeleženkam — teh je bilo na zboru seveda največ — je bilo tudi pojasnjeno, da si lahko izberejo počitniške domove za letova-

nje po lastni presoji, da pa obstajajo tudi možnosti brezplačnega okrevanja članov, ki so tega potrebni.

Sicer pa je bilo tudi govora o tem, da poslovanje posameznih trgovin v minulem obdobju ni bilo najboljše. Zato so izbrali komisijo, ki naj razišče vzroke primanjkljajev ter vse potrebno uredi.

Tov. Rant, tajnik MO sindikata živilske industrije, je dejal, da je ideja o osamosvojitvi sindikalne organizacije dobra, ker bo moč vse probleme lažje obravnavati. Sem sodijo vprašanja izpopolnitve samouprave v smislu novih določil, v zvezi s tem dopolnitev statuta podjetja, vprašanja delovnih pogojev in strokovne izobrazbe delavcev ter podobno.

Razpravi je sledil predlog kandidacijske komisije za novi izvršni ter nadzorni odbor sindikalne organizacije ter za dva člana za sindikalno konferenco kombinata.

V izvršni odbor so bili izvoljeni: Stane Hafner kot predsednik ter Marta Bucaj, Anica Gradič, Ivanka Ivanc, Iva Pust, Ljuba Obreza, Branka Klančar, Marjana Černak in Zdenka Šuc, v nadzorni odbor: Ivanka Drnovšek, Peter Kolenc in Anica Kastelic, za člana konference pa: Stane Hafner in Zdenka Šuc.

forumov spoštovali in uresničevali.

Omenil je nadalje urejanje medsebojnih odnosov pri delu in življenju v kolektivu. Vse bolj se uveljavlja tako imenovano združeno delo, delo fizičnih in umskih delavcev, ki ga zahteva sodobno gospodarjenje. Tudi delovna disciplina je tesno povezana z medsebojnimi odnosi. Najvrednejša pa je vsekakor samoiniciativna disciplina, ki je izvor primerne zavesti posameznika. V kolektivu je treba ustvariti na podlagi teh načel zdravo vzdušje, ki bo vodilo k nadaljnjim delovnim uspehom.

V svojem poročilu je omenil še probleme izobraževanja, ki je potrebno vsakemu delavcu, pa nagrajevanja po delu, ki naj bi bilo kar najpravičnejše. Glede tega bi morali dati več možnosti zlasti sindikatu, da bi le-ta pravočasno prejel osnutke pravilnikov o nagrajevanju in dal k njim svoje, večkrat najbrž zelo tehtne predloge. Tega pa doslej ni bilo.

Sindikalna organizacija sicer zadovoljivo ureja rekreacijo in oddih svojega članstva in je desetim med njimi omogočila, da so bili na letnem dopustu povsem na stroške kombinata. Organizirali so tudi dva izleta, enega v Kočevski Rog in Dolenjske toplice, drugega pa prek Vintgarja v Bohinj.

Na koncu svojega poročila je tov. Kavčič povabil udeležence k razpravi, ki naj bi bila kritična, a dosledna.

V razpravi je prišlo do izraza mnenje, naj bi vsi člani sindikata pomagali odboru, da bi lahko izpolnjeval sprejeti program dela, poudarjali pa so tudi vprašanje enotnosti med vsemi člani kolektiva, ki ima zelo pester sestav po narodnostih.

Ob koncu letne konference so člani sindikata preživeli še nekaj ur skupaj na tovariškem večeru.

Tov. Stane Hafner je odprl ustanovni občni zbor in podal zelo izčrpno poročilo

Zbora se je udeležilo 52 članic in članov, začel pa ga je tov. Stane Hafner, ki je po izvolitvi organov zbora podal podrobno poročilo.

V njem je, med drugim, prikazal nujnost ustanovitve samostojne sindikalne organizacije glede na to, da to terja nadaljnji razvoj DE Trgovina. Poudaril je nujnost, da se bodo morali čla-

lavk in delavcev in aktivno sodelovati v tečaju za pridobitev kvalifikacije. Poleg tega bo treba skrbeti za dvig kvalitete ravnih dela pri strežbi in prodaji, pri odnosu do strank in čistoči v trgovinah. Vse to bo lahko zagotovilo primeren poslovni uspeh DE Trgovina.

Pojavljajo se sproti seveda še drugi problemi, ki naj bi jih bodoči odbor,

Še več aktivnosti

Svojo redno letno konferenco je imela 22. novembra tudi sindikalna organizacija pekarnar na Šmartinski cesti. Udeležba je bila kar zadovoljljiva, saj je bilo prisotnih 76 članov, od gostov pa predsednik sindikalne konference kombinata tov. Tomažin in sekretar organizacije ZK kombinata tov. Mihelič.

Po izvolitvi delovnega predsedstva je podal zelo obširno in izčrpno poročilo predsednik odbora sindikalne organizacije tov. Kavčič. V svojem izvajanju je najprej poudaril, da je poročilo bolj kritično, ker ni želel prikazati samo hvale, ampak tudi negativne stvari, o katerih običajno vsi raje molčijo.

Odbor je imel od izvolitve osem sej, na katerih pa udeležba ni bila najboljše, kar kaže na nezanimanje nekaterih članov izvršnega odbora za primerno aktivnost. Napačno je tudi, da nekateri padajo pod vpliv posameznih članov kolektiva, ki širijo napačno mišljenje, da člani od sindikata nimajo nobenih pravih koristi.

Za tem je spregovoril o samoupravljanju in zelo jasno nakazal, da se pojavljajo težnje nekaterih, naj bi bili v organih samoupravljanja le strokovno in inteligenčno sposobni ljudje, ne pa širok krog delavcev. To pa je povsem zgrešeno, sploh sedaj, ko se na vseh ravneh teži, da bi samoupravljanje resnično po-

globili in ga povsem približali proizvajalcem. Zato je treba proizvajalce izobraževati in vzgajati ter jim nuditi možnosti, da bodo zares sposobni opravljati naloge v samoupravnih organih. To so pokazale tudi razprave na naših najvišjih političnih forumih, tako pri CK ZKS, SZDL in sindikatih. Zato naj bi sklepe teh

V DE pekarna Šmartinska ob sindikalni konferenci

REKLAMA ZA PEKE

K papežu v Rim je prišel referent za reklamo »Coca cole« in mu predlagal naj v molitev Oče naš vključi še reklamo za Coca colo, ker to moli toliko milijonov vernikov.

Papež mu je začuden odvrnil, da tega pač ne more storiti. Prišlec pa je bil vztra-

jen in mu je dejal:

»Tam, kjer molite, daj nam danes naš vsakdanji kruh, dodajte še ... in Coca colo. Za to vam dam petsto tisoč dolarjev.«

Papež ni hotel o tem nič slišati, pa mu je propagandist dejal:

»No, pa mi vsaj zaupajte, koliko vam pa dajo za reklamo peki?«

Tov. Mihelič, sekretar ZK, tov. Pajnič in Rant, predsednik in tajnik MO sindikata živilske stroke na zboru

Obravnavna statuta

Konferenca sindikalnih osnovnih organizacij kombinata je imela 20. novembra svoje zasedanje, ki je bilo namenjeno obravnavi treh tem: pripravi na razpravo o novem statutu podjetja, delu sindikalnih organizacij v prihodnje ter obravnavi dolgoročnega načrta.

Na konferenci je bilo navzočih 19 članov, poleg njih pa še tajnik MO sindikata živilske industrije Ljubljana tov. Rant in sekretar OO ZK tov. Mihelič.

Predsednik konference tov. Tomažin je v uvodu nakazal namen tega sestanka, nakar je predal

besedo članu komisije za sestavo statuta podjetja tov. Pajnič.

● Le-ta je najprej poudaril, da komisija dela osnutek statuta zelo pospešeno, vendar pa je bil odmerjen zelo kratek rok za izdelavo statuta, za razpravo o njem in za njegovo potrditev s strani samoupravnih organov kombinata, to je do 31. decembra letos, medtem ko naj bi ostale akte s tem v zvezi pripravili in sprejeli do 30. aprila prihodnjega leta.

V nadaljevanju je obrazil, za katere spremembe pri statutu sploh gre, kar naj bi pomenilo

pomembnejše in bolj poglobljeno odločanje samoupravnih organov, tudi večjo samostojnost njihovih komisij in konkretnije določanje posameznih pristojnosti.

Za tem se je razvila razprava, iz katere je bilo zaznati, da bodo sindikalne organizacije v enotah dolžne izpeljati razpravo o osnutku statuta, sprejemati pripombe in jih tudi same dati, da bi osnutek pred sprejetjem statuta čim bolj pripravili. Pri tem naj bi delavce pravilno usmerjali in jim dali možnost, da jasno in nedvoumno izrazijo svoje mnenje in dajo svoje pripombe. Statut je namreč za podjetje zakon, ki ga ne kaže kar iz dneva v dan spreminjati, temveč naj bi bil pripravljen tako, da bi ga morebiti, v zvezi z razvojem gospodarstva in naše politike, lahko po potrebi tudi dopolnjevali.

● V nadaljevanju seje so govorili o nujni potrebi glede izobraževanja delavcev, da bodo na svojih delovnih mestih strokovno primerno usposobljeni, dalje pa tudi o informiranju glede vseh dogajanj v kombinatu. Proizvajalci naj ne bodo samo avtomati ob strojih, ne le številke, temveč naj bodo seznanjeni tako, da bodo lahko tudi oni na široko sodelovali pri upravljanju kombinata. Zato jim je potrebna vsaj

osnovna izobrazba, tako glede delovanja in nalog samoupravnih organov, kot tudi v sindikalni dejavnosti. Na ta način bo moč pridobiti ljudi za zavestno in disciplinirano delo na vseh področjih in jih vzgojiti v dobre, samostojne samoupravitelje.

● V tretji točki dnevnega reda je tekla razprava po referatu o dolgoročnem programu dela v kombinatu. Ob tem so govorili o nujnem sodelovanju sindikalnih organizacij in njihovih članov pri pripravi na dolgoročni načrt.

Mladinska konferenca

V torek, 11. novembra letos, se je zbrala mladina živilskega kombinata Žito v sejni sobi uprave, kjer je bila sklicana redna letna konferenca. Udeležba je bila 60-odstotna. Gostje konference so bili tov. Mihelič, sekretar ZK Živilskega kombinata Žito, tov. Tomažin, predsednik sindikalne konference Žita in tov. Triller, član mestne konference ZMS Ljubljana.

Izvolili smo delovno predsedstvo in ostale organe konference, za tem pa sprejeli okvirni program dela za leto 1970, ker si bo podrobnejši program sestavil vsak aktiv ZMS delovnih enot.

Uvodni referat je nakazal, da mora program zajemati problematiko v zvezi z idejno političnim izobraževanjem tako v kombinatu kot izven. Ne smemo pozabiti organizirati predavanj o spremembah samoupravnega sistema, ki bodo nastale po 13. oziroma 15. zakonskem amandmaju zvezne in republiške skupščine, o obrambni sposobnosti, da bomo vedeli, kaj moramo napraviti v primeru vojne. Mladinci se moramo potruditi, da bo našel naš aktiv svoje mesto tudi v statutu podjetja, pri čemer naj pride do izraza poudarek na naših akcijah, in naj se ne sliši naš glas samo pri delitvi osebnih dohodkov. Naša prva dolžnost je, da si vsak posameznik prizadeva in se trudi, da bo vestno opravljal svoje delo in s tem pomagal uresničevati naloge samoupravljanja. Z aktivnostjo bomo skušali izboljšati tudi osebni standard mladine, kot so to stanovanjska vprašanja, prevoz na delo, delitev osebnih dohodkov itd.

V programu imamo tudi nekaj ekskurzij in izletov, da bi se seznanili z mladinci in njihovimi problemi v delovnih enotah na Gorenjskem in Dolenjskem, kot tudi pri drugih sorodnih gospodarskih organizacijah.

Po nakazanih točkah našega programa je bila razprava. A vse je bilo tiho. Mučno tišino je prekinil tovariš Mihelič, ki je dopolnil program in povedal, da bo na seji delavskega sveta prisoten tudi naš največji športnik — idol mladine, Miro Cerar. Poudaril je tudi, naj se mladina vključi v športne organizacije, kjer bo gojila rekreacijo.

Mladinci pekarne so povedali, da želijo športne rekvizite in ustrezen prostor, kjer bi se lahko zbirali in organizirali športne igre.

Mladina si vsako leto postavi svoj program dela, ki pa je uresničen samo delno. Ne vemo, kje so vzroki pasivnosti. Morda mladina ni dovolj demokratična in zato noče vsiljenega dela ali pa je celo nezainteresirana za vsako delo. Za primer naj navedem, da se ne more udeležiti niti proslav, ki jih organizira Mestna konferenca — kot je bil to primer letos ob proslavi Dneva republike — kaj šele zahtevnejših akcij. Drug problem je, da časopisov, ki so naročeni in plačani z denarjem mladinske organizacije, ne dobijo v roke vsi mladinci, ampak eden ali dva, nato pa konča časopis v košu ali peči. Tak odnos do družbene lastnine je vse prej kot dober.

Staremu odboru mladinske organizacije je bila izglasovana razrešnica. Izvolili smo nov odbor, kjer so Mihael Ham, Stane Ahčin, Zdenca Šuc, Bojan Ilar, Adolf Jamnik, Martin Vesel, Milivoje Todorovič, Dušan Vujišič, Jože Mežnarič, Ines Stanjek in Doroteja Grmek. Člani nadzornega odbora so: Miro Orehovec, Marjan Jelen, Marija Krašovec, Anica Nemeč, Alojz Lupša.

Za športno aktivnost v kombinatu je bila izbrana komisija, in sicer Ivan Stanič, Miro Orehovec in Dušan Vujišič. D. G.

Več povezave!

Nadaljevanje z 2. strani in še posebej pred delavci, ki so zaradi tega prizadeti v svojih dolgoročnih interesih.

V sindikatih smo dolžni vsestransko uresničevati tiste predloge, ki programsko nakazujejo dolgoročne rešitve, ker izhajajo iz dosežanj izkušenj (dobrih in slabih) pri razvijanju integracije in ker upoštevajo poleg ožjih interesov posameznih kolektivov tudi skupne interese integriranih celot ter ob tem splošne družbene interese.

O končnih oblikah gospodarskih in samoupravnih odnosov integriranih enot morajo odločati celotni kolektivi z referendumom oziroma v skladu s svojimi statutarnimi določili.

Republiški odbor oziroma plenum meni, da je po-

trebno spričo sedanjih razmer izrazite razdrobljenosti gospodarske strukture v Sloveniji čimprej doseči med drugimi, tudi naslednje cilje:

— Noseči še čvrstejšo integracijo v mlinarstvu, pekarstvu in proizvodnji testenin v štiri žitne kombinata v naši republiki. Zato je treba čimprej modernizirati zastarele obrate, neperspektivne pa preusmeriti v druge dejavnosti ali jih opustiti.

— Doseči, da se bo živilska industrija poslovno, ekonomsko, tehnično in samoupravno integrirala v eno celoto za vso republiko in po možnosti še širše.

O zavzetih stališčih, predlogih in sklepih je treba seznaniti vse pristojne dejavnike v republiki, občinah in delovnih organizacijah.

Člani sindikalne konference kombinata Žito na zasedanju

SESTANEK KOMUNISTOV KOMBINATA ŽITO

Nekateri premalo delavni

Komunisti osnovne organizacije ZK Žito so imeli 4. novembra letos sestanek, na katerem so obravnavali organizacijsko problematiko OO ZK, razen tega pa probleme uresničevanja družbene in gospodarske reforme, politične razmere v Sloveniji in vlogo ZK ob današnji stopnji našega samoupravnega razvoja. Govorili so tudi o učinkovi-

stosti vplivanja komunistov na družbeno zavest in o njihovi odgovornosti za nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj pri nas.

V celotni vsebini tega sestanka se je odražala kritična ocena dejavnosti osnovne organizacije in tudi nedelavnosti posameznih članov. Navzoči so izrazili mnenje, da Konec na 15. strani

Mladi sindikalni delavci v Zahodni Nemčiji

Na pobudo nemškega sindikata živilske industrije je naš zvezni sindikat organiziral ekskurzijo v Zvezno republiko Nemčijo. Najprej smo morali vsi udeleženci ekskurzije odpotovali v Beograd, kjer se je formirala skupina. Bili smo iz vseh naših republik in predstavniki vseh vej živilske industrije. Vendar ne vem, po kakšnem merilu so bili izbrani vsi, ker nekateri niso ustre-

vansko. Srečanje mladih sindikalnih delavcev Zvezne republike Nemčije in Jugoslavije je bilo 17. avgusta v mednarodnem taboru v Oberjosbachu. Srečanja bi se morali udeležiti tudi prijatelji iz Čehoslovaške, vendar se ga niso mogli zaradi obletnice vdora sovjetskih čet.

Prvi dan smo se seznanili z dnevnim redom in nalogami za čas bivanja v taboru. Po-

ORGANIZACIJA SINDIKATOV

Od 22 milijonov delovnih ljudi v Zvezni republik Nemčiji je včlanjenih v sindikat 6,5 milijonov, kar je 29 % zaposlenih. Zvezni nemški sindikat sestoji iz 16 sindikatov. Največji od teh je sindikat kovinske industrije z 2 milijona člani, sledi mu sindikat prehranske industrije z 250 ti-

3. sindikati si sami postavljajo naloge in cilje, kar jim je zagotovljeno s statutom,

4. naredijo si akcijske programe,

5. sami si postavljajo naloge in cilje,

6. število sestankov je odvisno od postavljenih nalog,

7. ob reševanju večjih problemov odidejo predstavniki na zvezni sindikat, da jih skupno rešujejo,

8. v parlamentu sindikat ni zastopan.

Člani — funkcionarji ne morejo biti člani skupščine. Vendar so člani sindikata lahko v parlamentu, če jih predlaga politična partija. Vpliv sindikata na politiko katerekoli partije je zelo majhen. Vodstvo sindikata ima 160 plačanih funkcionarjev. Plačujejo jih iz sredstev sindikata, iz članarine. Po statutu plačujejo člani 1,6 % članarine od bruto dohodka. Sindikati ne dobijo dotacije od države, kar pomeni, da se sami finančno vzdržujejo.

Naloga vodstva sindikata je, da govori o vseh problemih z vsemi delavci, da te interese zastopa in naloge v zvezi s tem uresničuje. Posebno pomembno je še izobraževanje mladih, da dobijo kvalificirano in kulturno delovno silo. Svoj socialni položaj morajo dobro poznati in ne samo, da so seznanjeni s problemi, morajo stopiti v akcijo za doseg postavljenih nalog. Sindikati imajo svoje publikacije — ki jih sami financirajo — da seznanijo članke o vseh vprašanjih, ki so bila postavljena sindikatu za obrazložitev.

IZOBRAŽEVANJE ČLANOV

Za izobraževanje ima sindikat svoje šole, ki so na deželi izven mestnega vrveža. Šole imajo svoje knjižnice, otroške vrtnice, kjer pazijo na otroke staršev, ki so na seminarju, avtomatična kegljišča, sobe za družabne igre s pivnicami in jedilnicami.

Možnost izobraževanja sindikalnih delavcev je za vse enaka. Najbolje je, da se seminarja udeležita mož in žena in da sta oba člana sindikata, ker se s tem aktivnost poveča.

Vendar imajo delavci v tovarnah težave zaradi dopusta.

Morajo si vzeti neplačani dopust, od sindikata pa dobijo nadomestilo za osebne dohodke. Seminarji so sedemdnevni ali štirinajstdnevni. Program je prilagojen slušateljem glede na aktivnost in položaj v sindikalni organizaciji. Seminarji so razdeljeni na dva dela, in sicer na politično delovanje in upravljanje v tovarni.

Namen seminarjev je razširitev obzorja delavcev. Seznanijo jih z novimi zakoni, da delavci znajo braniti svoje dolžnosti in pravice in spodbudijo jih za javno delovanje. Sindikati organizirajo tudi strokovne seminarje za pridobitev strokovnosti.

Med počitnicami izkoristijo prostore za lelovanje delavcev.

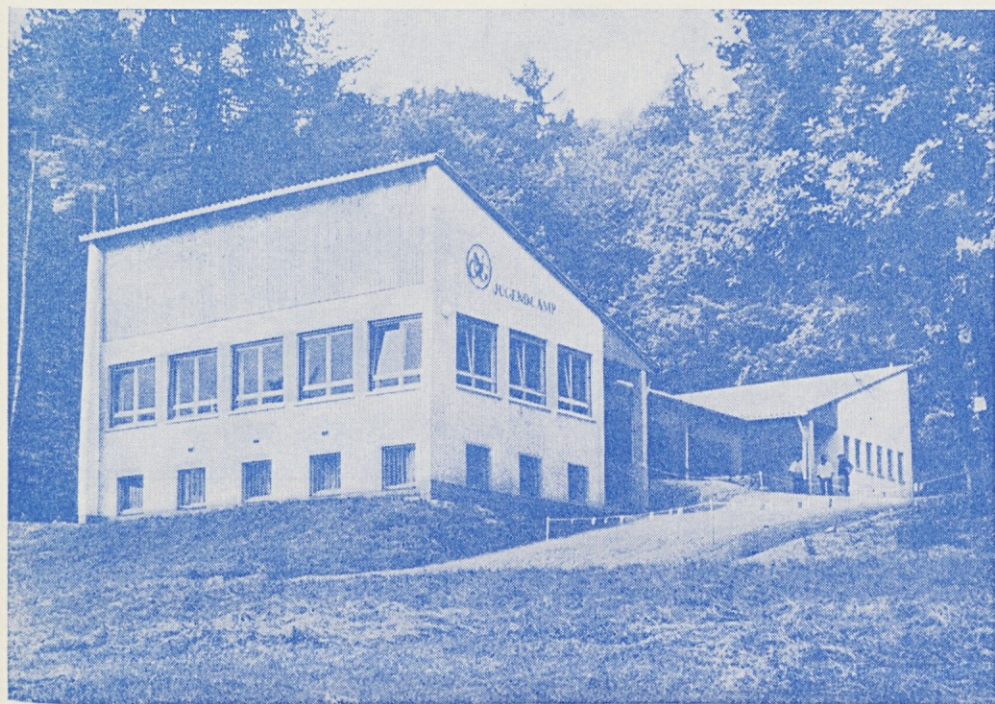
Nemške sindikalne organizacije imajo naše sindikalne organizacije za vzor. Skušajo jih preštudirati in o delovanju in ciljih naših sindikatov pravilno informirati ljudi, vendar jim to še politične partije onemogočajo, ker ljudi naporno obveščajo. Vsaka struja ima svoj časopis, ki ga uporablja v svoje interese.

ODNOSI MED DELAVCI IN ŠTUDENTI

Jugoslovani so v Nemčiji po mnenju nemških sindikalnih funkcionarjev relativno dobro udeleženi v sindikatu, kar je posledica dobre organizacije v Jugoslaviji. Imajo enake pravice in naloge kot Nemci. Vendar Jugoslovani, kot vsa tuja delovna sila v Nemčiji, pridejo dela v Nemčijo za krajši čas, zato nimajo časa in interesa za sestanke sindikata. Delajo po 12 do 16 ur dnevno, da si zaslužijo čimprej več denarja.

Odnos med delavci in študenti do leta 1954 ni bil dober, kar je posledica različnega življenja študentov in delavcev. Po tem letu pa je 5,5 % do 6 % študentov delavskega porekla, kar pomeni, da večina živi v dobrih razmerah, zato se ne zanimajo za probleme delavstva. Eden od razlogov je tudi ta, da diplomanti v podjetjih ne pridejo v stik z delavci, kar velja tudi za sindikate. Ne smem pa pozabiti omeniti, da je član sindikata lahko samo tisti, ki je v delovnem raz-

Konec na 16. strani

To je mladinski mednarodni tabor v Oberjosbachu

zali liku mladega sodobnega sindikalnega delavca. Zanimale jih niso niti kulturne znamenitosti. Na ples in na sprejeme pa so prišli nedostojno oblečeni, s čimer si nismo ustvarili najboljšega spričevala, ker so nas povsod sprejeli kot celoto in ne kot posameznika.

Na sestanku v domu sindikatov v Beogradu smo dobili navodila in pojasnila.

Pri nakupovanju daril in zastav nam ni uspelo dobiti sindikalne zastave, ki nam je ni mogel posoditi niti centralni odbor, tako da smo odšli v Oberjosbach samo z jugoslo-

skrbljeno je bilo tudi za šport in razvedrilo. Mednarodni tabor, kjer mladi taborijo od junija do septembra, je bil ustanovljen leta 1962. Namen srečanj mladih iz različnih dežel je, da se čimbolj med seboj seznani z običaji pa tudi problemi ali težavami posameznih dežel. Jugoslovani smo bili na taborjenju prva delegacija iz socialističnih dežel.

Imeli smo razpravo o temah: položaj in naloge sindikata v Zvezni republik Nemčiji in odnos med študenti in delavci.

soč člani ali 55 %. Največja udeležba delavcev v sindikatu je v pivovarnah 80 % in v tovarnah cigaret 90 %. V sindikatu živilske industrije so včlanjene mesna industrija, pekarnice, ribarne, mlekarne, tovarne sladkorja, predelovalne industrije povrtnine in sadja, tovarne bonbonov in čokolade itd.

V zasebnih delavnicah je zaposlenih do 10 ljudi, vendar ni nihče član sindikata.

Vsak zaposleni se sam odloči za članstvo v sindikatu, ker nima posledic, če ni včlanjen. Zaradi članarine, ki jo morajo plačevati, se ne vpisujejo v sindikat. Sindikat nudi socialno varstvo ob času nezaposlenosti, ker daje nadomestilo osebnega dohodka, ki ga mora delavec vračati ob ponovni zaposlitvi. Vendar to ni reklama za sprejemanje novih članov, ker je Nemčija dežela, ki ji še primanjkuje delovne sile.

Zakaj je v tobačni industriji v sindikatu 90 % organiziranih delovnih ljudi? To je predvsem rezultat skrajšanja delovnega tedna na 37,5 ur, medtem po je v celi Nemčiji 41,5-urni teden. Zato je razmerje med zaposlenimi in člani v sindikatu zelo ugodno.

Značilnosti nemških sindikatov so:

1. sindikalne organizacije so popolnoma samostojne in neodvisne od države,

2. član sindikata je lahko član katerekoli partije ali organizacije, razen nacionalno demokratske partije,

Nekateri premalo delavni

Nadaljevanje s 14. strani

bi bilo treba spremeniti sedanje organizacijsko obliko, zakaj sedanja organizacija je številčno prevelika, oziroma preobsežna, pa v danih pogojih seveda tudi neučinkovita. Zaradi izboljšanja dela naj bi ustanovili aktivne ZK v posameznih delovnih enotah, ki bi se morali v prihodnje zavzemati za večjo aktivnost in odgovornost pri izpolnjevanju in reševanju najaktualnejših idejno političnih vprašanj.

Za boljše delo komunistov v delovnih enotah je nujno potrebna tudi njihova boljša usposobljenost. Le na ta način bodo lahko okrepili svojo politično vlogo, da bodo

spodbudni tolmači, ki bodo s pojasnjevanjem in političnim prepričevanjem skušali pridobiti slehernega člana delovne skupnosti za plodno in zavestno sodelovanje. Zato bo treba organizirati različne oblike idejno političnega izobraževanja komunistov, sprejemati pa tudi nove, predvsem mlade člane v ZK. To pa bo moč doseči le na ta način, da bomo poživili delo mladinske organizacije. Hitreje bo treba razvijati in oživeti vse tiste oblike aktivnosti komunistov, ki so zanje zanimive. Predvsem pa so člani dolžni, da organizirano razpravljajo o uresničevanju stališč in sklepov 8. seje CK ZKS in 5. seje predsedstva ZKJ.

V. M.

Skupina jugoslovanskih in nemških mladih sindikalnih delavcev v prijetnem razgovoru

Mladi sindikalni delavci v Zahodni Nemčiji

Nadaljevanje s 15. strani
merju. Ker sindikati niso politične organizacije in niso nastopali kot politična organizacija, se inteligenca ni včlanjevala. Študentje rešujejo svoje probleme hitro brez sindikata. Za politiko se zanima od 8 do 10% študentov; vzrok majhni organiziranosti in delovanju je, da na fakulteti posvečajo premalo pozornosti družbenim predmetom, ampak več tehničnim, ker hočejo študentje pridobiti čimprej svojo strokovnost.

Binding, Združeno pekarno Rhein — Main, Tovarno mesnih izdelkov GEG, tovarno sladoleda Langnese, Zvezno mladinsko šolo, ki služi sindikatu, in frankfurtski sejem. Bili smo sprejeti tudi v mesni skupščini Römer, kjer so pred skupščino izobesili tudi jugoslovansko zastavo. Predsednik si je vzel toliko časa, da nas je sprejel, pozdravil in da smo si izmenjali darila.

Povsod smo bili sprejeti zelo toplo in vodilni funkcionarji so nam odgovarjali na

Nato je bil ob 7. uri zajtrk, po zajtrku pa smo se z avtobusom odpeljali na ogled pe-

5 skladišč. V enem skladišču prodajajo blago na drobno in debelo, ki je 15% cenejše.

žemlje, če pa kupujejo še kruh za domačo porabo, ga dobijo z 20% popustom.

Brundert

Nadžupan Frankfurta dr. Brundert je dal vsakemu udeležencu srečanja svoj avtogram

Tudi kolege iz Nemčije je zanimala naša ureditev sindikata in gospodarjenja. Na vsa vprašanja smo jim odgovarjali s skupnimi močmi. Poleg razprav, ki smo jih imeli v taboru, smo obiskali pivovarno

vsa postavljena vprašanja.

NA OGLEDU PEKARNE

Ker smo imeli v programu ogled pekarn v Bischofsheimu, smo morali ob taktih beat glasbe že ob 6. uri zjutraj iz postelj.

karne, ki je sad treh združenih pekarn. Združile so se zato, da so dosegle nižje cene kruha. Imajo 70 prodajalnih

Pekarna ima 80 ton moke na zalogi v posebnih silosih. Moka poluje iz silosov s pomočjo dvigal prek avtomatične tehtnice v mešalce. Prav tako pretehtajo pred uporabo vse dodatke. Pečejo vse vrste kruha in peciva, ki ga zavijajo. Za mešanje testa za beli kruh uporabljajo DIOSNA mešalce. Vso moko in dodatke pred uporabo stehajo, prav tako po mešanju. Iz mešalca gre testo v delilnik, nato ga dajo v košarice, kjer kruh vzhaja. Po vzhajanju ga spečejo v Winklerjevih pečeh, ki sta na olje.

Za izdelovanje peciva uporabljajo mešalce, ki naredijo v treh minutah testo za 8 tisoč kosov na uro. Nato se testo steha in gre v delilnik, v vzhajalno komoro, iz te pa v peči. Teža peciva je 50 gramov, kar je urejeno s predpisi. Pecivo gre iz peči po tekočem traku do zavijalnega stroja LIVER, ki zavija kose peciva v PVC folijo. Pri zavijalnem stroju so zaposlene tri ženske. Zavito pecivo vskladiščijo.

Vrtnjeni kruh, ki ga je 2 do 3% od prodanega, ne delujejo, pač pa ga prodajajo kmetom.

V pekarni je zaposlenih 50 ljudi. Delajo v dveh izmenah po 7 ur, samo ob sobotah imajo 9-urni delavnik. V Nemčiji v pekarnstvu ne poznajo nočnega dela, ampak začnejo delati ob 5. uri zjutraj, ob 8. uri pa že začnejo s prevozom kruha. Kruh naložijo na kamione sami šoferji, ki morajo po končanem delu narediti obračun in oddati denar. Dostop do ekspedita je samo z ene strani, tako da ne more biti nobene kraje in izgovaranja. Kruh vedno nalaqa posameznik na islem mestu, da ga drugi, ki tja nimajo dostopa, ne morejo motiti. Zaposleni delavci so vsi člani sindikata. Dnevno dobijo 3

Skladišča imajo urejena tako, da obračanje zaloga računajo z elektronskimi računalniki. Nakladajo in zlagajo blago z viličarji.

Po ogledu pekarn smo odšli v Frankfurt na mednarodni sejem splošne porabe. Sprejel nas je predsednik organizacijskega odbora sejma. Povedal nam je, kdo vse sodeluje na sejm, vendar med razslavljalci ni bilo Jugoslovij.

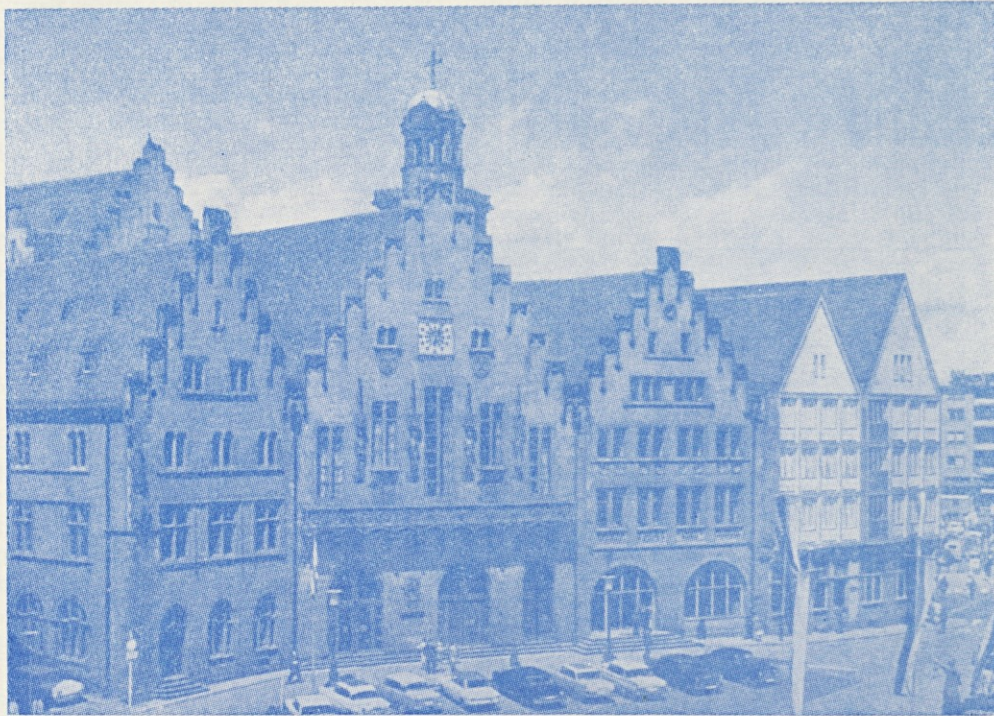
Po ogledu smo se utrujeni odpeljali v tabor v Oberjosbachu, kjer nas je čakala večerja.

Po večerji smo igrali namizni tenis, nekateri so igrali šah ali so kartali. Ob 8. uri pa nas je kulturni minister povabil v zabavišče s plesom. Ples je bil do polnoči, sicer smo pa morali v posteljo ob 11. uri.

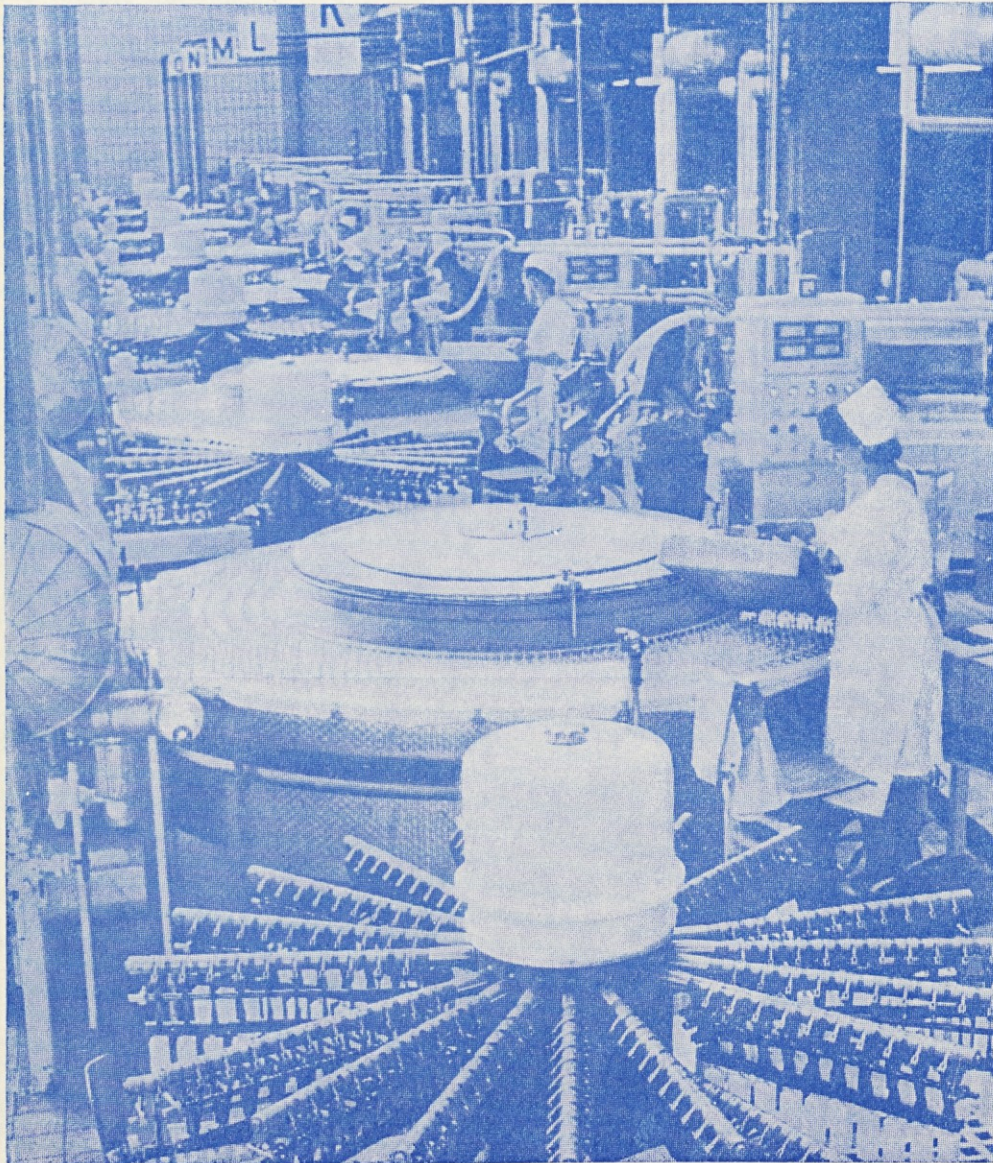
Izdaja Živilski kombinat »ŽITO«, Ljubljana, Šmartinska c. 154. Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Janez Slovinc. Naklada 1500 izvodov — Kličej ČZP Ljudska pravica, Ljubljana — Tisk Železniške tiskarna v Ljubljani

Na zaključni sestanek je prišel tudi frankfurtski predsednik sindikata živilske industrije. Izmenjali smo si vtise s štirinajst dnevnega skupnega življenja v taboru v Oberjosbachu. Mislim, da se nismo zadnjič videli, ampak se bomo še srečali in utrjevali naša prijateljstva in poznanstva ter jih razširjali. Takšna srečanja delavcev različnih dežel ter medsebojno spoznavanje in reševanje problemov utrjuje prijateljstvo med narodi.

Doroteja Grmek

Takšna je palača Römer, kjer je občinska skupščina Frankfurta

Pogled v enega modernih obratov živilske industrije v Zah. Nemčiji

Izlet na Veliko planino

Izvršni odbor sindikalne podružnice delavcev pekarnice in skladišča Novo mesto je sklenil prirediti v nedeljo, 24. avgusta izlet na Veliko planino.

Sredi ugibanj, načrtov in priprav na naš izlet smo prejeli naš Glasnik z objavo prispevkov pod naslovom »Sindikalni izleti«. Razgibana dejavnost nekaterih sindikalnih organizacij, smotrna izbira ciljev ter splošno zadovoljstvo udeležencev so v nas še bolj spodbudili željo, da se vsem tem vrlinam pridruži tudi naša sindikalna podružnica.

Dež, ki je padal od četrtega in dobro namočil tla ter ohladil zrak, ni prenehal niti v nedeljo zjutraj, ko je bil določen odhod ob 5.30 uri. Od 33 prijavljenцев — nekaj članov je bilo na rednem in bolniškem dopustu — sta se le dva ustrašila mokrote, vsi ostali pa smo kot »pravi Kranjci z maralami« prišli na zborna mesto.

Da ne bi slabo vreme pokvarilo razpoloženja, je predsednik sindikata ponudil vsakemu došlecu vsebino stekleničke z etiketo »moška voda«. Seveda je bila dobra volja takoj v premoči. Med vožnjo stabisalca vztrajno »tiktakala«, oddaja radio Ljubljana pa je nekoliko utišala šumenje dežja, ki je udarjal po strehi in oknih avtobusa. Po formalno objavljenih poročilih je domiselni ude-

ležene objavljal: »Turistični napotki: v Kamniku, v gondoli in Veliki planini še dovolj prostora. Vremenska napoved: v muzejih in gostilnah dežja

kom v Črnučah. Potem pa smo se vse bolj bližali vznožju Kamniških Alp. V Kamniku smo se ustavili. S turističnim birojem je bil poprej sklenjen

da nas je nevestnost biroja pustila brez vodiča. V prometni pisarni Ljubljane transporta so nam omogočili telefonski pogovor z delavko turističnega biroja. Ta se je opravičevala in bila pripravljena poiskati vodiča, kar pa vsekakor ni opravičilo za propagando mesta in turizma. Ker bi nam čakanje vzelo odmerjeni čas, smo krenili proti Kamniški Bistrici. Iz zapiskov, ki sem jih doma izpisala iz prospektov in knjig, sem udeležence opozarjala na objekte, ki so bili med potjo vidni ali ogleda vredni. Tako sem jim vsaj delno predočila, mimo katerih zanimivosti nas je vodila pot.

Ustavili smo se pri spodnji postaji žičnice. Ob pogledu na strmino, visoko 1412 m, kjer je tik roba postavljena zgornja postaja, nas je prevzela tesnoba — vsekakor strah pomešan z občudovanjem tehnike, ki je plod človeškega razuma. Mnogim je bil to prvi pogled na to zvrst mehanizacije in vožnjo v gondoli, kar je bilo zanje nepozabno doživetje. Po premiku gondole je nemir v nas naraščal ob pogledu na globino, ki se je naglo večala, dokler nismo začeli polzeti ob skalah in se tako varneje počutili, prav kot bi nas stena hotela zaščititi, dokler nas ni tehnik potegnili v postajo. Na hribu so

se podile megle in vlažile vse, kar še ni bilo dosti mokro od nočnega dežja.

Ob prihodu naše skupine je začela obratovati sedežnica in potegnila »ta korajžne« še naprej. Ko se je naša skupina vračala, je sedežnica, poleg posameznih turistov, potegnila tudi veselo skupino upokoencev iz Laškega.

Na Veliki planini ni samo izredno svež zrak, bujna gorska flora in nepopisen mir, temveč je ta kraj zanimiv, ker je zaščiten glede novih gradenj. Nad gradnjami »držijo roko«, da bo ostala Velika planina karakteristična predvsem v slogu planšarskih koč, kar je edinstvena arhajska arhitektura. Za vse to se je res vredno predati gondoli, da te potegne gor in, če gre človek s tem namenom na pot, da vidi zanimivosti, ki jih tudi opazi in občuduje, seveda če sam to hoče.

Ob povratku pa se nam je iz gondole nudil lep pogled daleč proti vzhodu, kjer se je nebo jasnilo. Škoda le, da nam megla ves čas ni hotela razkriti vršacev, kar bi okolju dalo veličastnejšo sliko in vse doživetje vtisnilo v nepozaben spomin. Kljub temu pa smo se veseli odpeljali do Kamniške Bistrice in šli nekateri celo do izvira bistre vode z istim imenom. Od tam smo se vračali v Kamnik, kjer smo zaužili topli obrok. Do odhoda je bilo še nekaj časa in tako smo si med občasnim prenehanjem dežja posamez-

Konec na 18. strani

Znani viharik (drevo) na Zelenem robu

ne bo!« Prav res, če je človek namenjen na pot in zaklene vse skrbi doma, s seboj vzame pa poleg drugega predvsem dobro voljo, ne more biti in ni nikoli dolgočasen.

Prvi oddih je šofer privoščil avtobusu in potni-

dogovor, da nas bo ob 9. uri sprejel vodič in nam pokazal zanimivosti mesta. Dobro, da smo se imeli čas podpreti s hrano, ki nas je ogrela, sicer bi nas še bolj pogrelo to,

Mnenja proizvajalcev

Nadaljevanje z 11. strani
Sicer pa je sedaj storjen res velik korak za izboljšanje delovnih pogojev, samo da bi prišlo še do ukinitve nočnega dela.«

Adolf MAVROVIČ, kontrolor in **Ivan RAVNIKAR**, obratovodja, pa sta si enotna v izjavi glede prostorov in delovnih pogojev: »Sva brez pripomb, prostori so enakomerno ogrevani, svetli in zračni brez prepiha, dajejo boljši vtis in spodbujajo voljo do dela. Delovni pogoji pa so neprimerno boljši, kot so bili v prejšnjih obratih.«

Saj to pa je tudi jedro izjav vseh pekov, čeprav sem na mnogih obrazih zasledila nekoliko strahu oziroma negotovosti zaradi dela, pri čemer še ni izginil pregovor »vsak začetek je težak«. Čim se bodo delavci privadili strojem in novemu načinu dela, kupci pa zunanjemu videzu in

okus, ki ga daje izdelkom industrijski način peke, bo vsekakor zavladalo splošno zadovoljstvo.

Ko sem se vračala proti domu, sem srečala še **Edija MIHELICA**, peka, ki je bil prej tehtalec sedaj pa je drugi predpečnik. Pobarala sem ga, kako se sedaj počuti v novi pekarni in ali je bil morda prej bolj zadovoljen. Pa mi je, kot pristni Belokranjec, odgovoril: »Zdaj je tu veliko boljše in lažje delati nek tlan, kak ne, stokrat bolje nek prej, samo da ne bi ta vrag pakleni bil tak daleč!«

Hitro sva se poslovila, ne toliko zaradi sneženja, kot zaradi razdalje, ki je bila do najinih ciljev še kar precejšnja. Ogled stavbe in pripovedi delavcev, katerim je ta objekt dan v upravljanje, so mi ustvarile notranje zadovoljstvo ob dobrih vtisih, ki sem jih dobila.

Silva BUK

Takole privlačna je Velika planina zlasti v zimskem času

Pričakovati je treba spremembe

POGLED NA 2. KONFERENCO O REHABILITACIJI INVALIDOV SLOVENIJE — NAVZOČIH NAD 300 UDELEŽENCEV — NA PROGRAMU 12 REFERATOV

Glede na to, da se je v naših delovnih organizacijah precej pogosto pojavilo vprašanje zaposlovanja invalidov, in se je ta problem pojavil tudi v naši delovni organizaciji, je prav, da spregovorimo nekoliko več tudi o 2. konferenci o rehabilitaciji invalidov, ki je bila 24. in 25. novembra v Ljubljani.

Konference se je udeležilo nad 300 zastopnikov iz delovnih, družbenih in invalidskih organizacij vse Slovenije. Kakšen pomen je imela ta konferenca, govori že to, da je prevzel pokroviteljstvo nad njo poseben pokroviteljski odbor, ki so ga sestavljali kot predsednika Lidija Šentjure, kot člani pa Živa Beltram, Vinko Hafner, Tone Kropušek, Janko Rudolf in Zora Tomič.

Konferenco je začel predsednik konference tov. Pavle Bojc, nakar je imel pozdravni govor podpredsednik Izvršnega sveta SRS tov. Vinko Hafner.

Za tem je bilo prvi dan na programu 12 referatov, ki so prikazali obširno problematiko z naslednjih področij:

Vloga občine pri rehabilitaciji invalidov — Problematika kompleksne habilitacije in rehabilitacije duševno prizadetih otrok, mladostnikov in odraslih v SR Sloveniji — Zavarovanci in njihov interes za samoupravno urejanje invalidskih zadev — Vidiki ekonomske utemeljenosti poklicne rehabilitacije — Sistem invalidskega zavarovanja, njegovo delovanje in problemi — Zaposlovanje invalidov v gospodarskih organizacijah — Nekateri problemi zaposlovanja invalidov v gospodarskih organizacijah — Organizacijsko-kadrovski problemi zaposlovanja invalidov — Vloga medicine dela pri preprečevanju invalidnosti ter v procesu usposabljanja in zaposlovanja invalidov — Poklicna rehabilitacija v luči bazenskih centrov — Raziskovalna dejavnost na področju rehabilitacije — Predlogi za izpopolnitev sistema invalidskega zavarovanja.

Isti dan je potekalo delo ob razpravi o referatih ter delo v komisijah. Naslednji dan pa je bilo podano po-

ročilo o zaključkih in razprava.

Posredujemo nekaj predlogov, ki jih je pripravila delovna skupina za preučitev sistema zdravstvenega in invalidsko pokojninskega zavarovanja pri skupščini SRS.

Omenjeno je, na kaj nas napotujejo analize vzročnosti in dosedanjih učinkov invalidskega zavarovanja. Ugotovitve o vzročnosti invalidnosti zahtevajo večjo zavzetost vseh tistih, ki lahko največ prispevajo k preprečevanju invalidiziranja.

Tu je cela vrsta ukrepov, od katerih so najvažnejši:

— ugotavljanje zdravstvenega stanja in psihofizične sposobnosti delavcev, ki stopajo prvič na delo, njihova primerna poklicna usmeritev in izbor delovnega mesta — isto velja tudi pri premeščanju z enega na drugo delovno mesto,

— pravočasno in kvalitetno zdravljenje,

— kvalitetna in čimprejšnja medicinska rehabilitacija bolnikov in poškodovancev, ustrezna poklicna rehabilitacija in zaposlitev invalidov,

— zdravstvena prosveta delavcev glede osebne higiene, pravilne prehrane, higiene dela in delovnega okolja ter zdravega načina življenja,

— aktiven odnos do preprečevanja škodljivih vplivov industrializacije, prometa, dinamike, dinamike življenja in drugih življenjskih pogojev.

Vse to kaže na ozko povezanost invalidskega zavarovanja z zdravstvenim zavarovanjem, kar pa moramo zagotoviti z drugačnim sistemom invalidskega zavarovanja.

POKLICNA REHABILITACIJA IN ZAPOSLOVANJE DELOVNIH INVALIDOV

Sedanje pravno stanje nam je poznano. Mnenja za izboljšanje in uspešnejše poklicne rehabilitacije pa je naslednje:

— Opusti naj se dosedanja starostna meja, do poklicne rehabilitacije. Invalid bi lahko dobil to pravico ne glede na svojo starost, v kolikor bi se starostna meja zavarovanca za pridobitev pravice do po-

nih sredstev ali varnostnih naprav ali se je namerno upiral varnostnim odredbam pristojnih oseb. Znižala naj bi se za določeni odstotek oskrbnina do nastopa poklicne rehabilitacije.

— Delovni invalid naj izgubi že priznano mu pravico do poklicne rehabilitacije, če ne nastopi rehabilitacije v roku, ki mu je določen v odločbi o napotitvi na poklicno rehabilitacijo, razen če iz vzrokov, ki so izven njegove volje, ni mogel nastopiti poklicne rehabilitacije. Prav tako naj izgubi to pravico, če prekine začeto rehabilitacijo ali če onemogoča svojo usposobljenost za delo s tem, da ne opravi dolžnosti, ki so zvezane z rehabilitacijo.

zavarovanec delal pred nastankom invalidnosti. Ta pojem pa je preozek, ker je vezan na konkretno delovno mesto. Treba bi bilo pojem »svojega dela« opredeliti bolj elastično, da bi obsegal vsa dela zavarovančevega poklica ali njegove stroke.

Pri ugotovitvi drugega ustreznega dela bi bilo pri zaposlovanju delovnih invalidov potrebno odpraviti kategorijo delovnega mesta kot merilo za drugo ustrežno delo.

Delovni invalidi naj bi se zaposlovali, kot je že rečeno, predvsem v delovnih organizacijah.

Že po temeljnem zakonu o delovnem razmerju ne preneha delo delavcu v delovni organizaciji, pri katerem nastopi invalidnost, če more glede na ostalo delovno sposobnost brez prejšnje poklicne rehabilitacije delati na istem ali drugem ustreznem delu v isti organizaciji. Ta določba velja tudi za delavce-invalida zaradi bolezni ali zaradi nesreče izven dela.

S tem da bi dosegli, da bi delovne organizacije bile dolžne zaposlovati invalide, tudi v primerih nastanka invalidnosti zaradi bolezni ali poškodbe izven dela, bi dosegli večjo skrb za higiensko in tehnično varnost pri delu in večjo odgovornost delavcev.

Treba je najti ustrezen način za spodbudo delovnih organizacij za zaposlovanje invalidov. Tako naj bi se na primer bolezenska odsotnost delovnih invalidov drugače obravnavala.

Morebiti bi prišla v poštev tudi za organizacijo vsaj delna oprostitve plačevanja prispevka iz osebne dohodka iz delovnega razmerja (npr. 50%) smiselno določbi zakona o prispevkih in davkih občanov (Uradni list SRS št. 7, 1969) po kateri invalidske delavnice ne plačujejo tega prispevka.

Delovnim organizacijam naj bi se določilo ustrezno povračilo za nadomestila, ki naj jih same izplačujejo delovnim invalidom tako, da da bi bile stimulirane zaposlovati delovne invalide na res ustreznih delovnih mestih s takim osebnim dohodkom, da bi bili invalidi čim manj ali sploh ne prikrajšani nasproti osebnemu dohodku, ki so ga imeli na delovnem mestu, na katerem so delali pred invalidnostjo.

To povračilo naj bi se določilo v pavšalnem znesku za vsakega zaposlenega delovnega invalida v gospodarski organizaciji, ne glede na to, ali prejema nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka ali ne. Na ta način bi delovni organizaciji ostal določen znesek, če bi svoje invalide zaposlila na res ustreznih delovnih mestih in bi bili čim manj ali pa sploh ne prikrajšani pri osebnem dohodku.

Konec na 19. strani

Le malo je v naši delovni organizaciji takšnih delovnih mest, kjer bi invalidi lahko sedeli

kljne rehabilitacije le obdržala, bi bilo vsekakor treba pomakniti starostno mejo na 50 let in pri tem opustiti razliko v spolu.

— Kategorija delovnega mesta kot kriterij za določitev drugega ustreznega dela naj se opusti. Drugo ustrezno delo naj se določi glede na strokovno enako ali podobno vrednoteno delo, kot je delo, na katerem je delavec delal pred nastankom invalidnosti, s posebnim poudarkom ne le na strokovno, ampak tudi na splošno izobrazbo invalida. Pri tem je treba upoštevati predvsem invalidovo preostalo delovno zmožnost.

— Umestno bi bilo najti ustrezno rešitev za odgovornost zavarovanca, ki je postal invalid zato, ker iz velike malomarnosti ni uporabljal osebnih zaščit-

ZAPOSLOVANJE INVALIDOV

Sedanje pravno stanje določa, kdaj mora delovna organizacija obdržati na delu invalida (nesreča pri delu, poklicno obolenje), kdo nosi stroške poklicne rehabilitacije in kako je z nadomestilom do zaposlitve.

Kakšne so značilnosti za zaposlovanje delovnih invalidov? Odnos delovnih organizacij do zaposlovanja invalidov. Podatki kažejo, da so imele delovne organizacije v preteklosti veliko odgovornost in pripravljenost za zaposlitev delovnih invalidov.

V zvezi z zaposlovanjem, podobno kot pri rehabilitaciji, se postavljajo nekatera vprašanja. Tako imenovano »svoje delo« je delo na delovnem mestu, kjer je

Izlet na Veliko planino

Nadaljevanje s 17. strani
no ogledali spominsko ploščo na rojstni hiši generala Rudolfa Majstra — borca za severno mejo ob koncu prve svetovne vojne — Mali grad in spomenik — ki predstavlja revolucionarni dvig ljudstva v boju za svobodo — na odcepu ceste na Žale, slike znanih domačih slikarjev, ki krasijo tamkajšnje cerkve.

Na poti domov pa smo se ustavili na Polževem,

kjer smo se za prijeten konec izleta, ob glasbi iz avtomata, veselo zavrteli. Mnogi so rekli: »Bilo je zanimivo in lepo, a kako lepo je lahko vse to šele ob sončnem vremenu. To bi si bilo vredno še enkrat ogledati!«

Ta enotna izpoved je dovolj tehten dokaz, da je namen izleta uspel. In tako je bila postavljena pika na »i« tudi na tem izletu.

Silva BUK

Bolezni je manj

PRIKAZ BOLEZNIN IN STALEŽA V KOMBINATU ZA 10 MESECEV

Vsem je razumljivo, da si prav tako kot celotna družba, tudi naša delovna skupnost prizadeva, da bi bil izpad delovnih dni delavcev zaradi obolenj, poškodb, invalidnosti in prezgodnje smrti kar najmanjši.

Ugotovljeno je tudi, da se naglo podaljšuje življenjska doba, kar nas mora še bolj spodbujati k večji in bolj organizirani skrbi za ohranitev telesne in duševne vzdržljivosti vsega prebivalstva — do najvišje možne starostne meje. Le z vztrajnim in smotrnim delom pri utrjevanju zdravja in preprečevanju obolenj in poškodb nam bo uspelo zavreti tudi naraščanje števila delovnih invalidov.

Treba pa je spremeniti miselnost zdravstvene službe, naših gospodarstvenikov in celotne družbe, ne nazadnje pa tudi vodilnih delavcev v podjetjih, da postane človekovo zdravje problem šele takrat, ko ga izgubi. Te misli naj bi bile kratek uvod k prikazu bolezenskih izostankov v delovnih enotah kombinata v desetmesečnem obdobju letošnjega leta.

IZOSTANKI SO UPADLI

Skupni bolniški stalež za 10 mesecev v letošnjem letu je 16.846 dni, kar znese 5,8%. V primerjavi z lanskim letom v istem obdobju pa je bilo staleža 13.767 dni ali 6,4% in je letos stalež torej nižji za 0,06%.

Pri tem moramo upoštevati, da je bilo lani poprečje zaposlenih 930 delavcev, letos pa 1330. Na novo so bile priključene tovarna Šumi, tovarna čokolade Gorenjka Lesce in pekarna Tržič s 1. januarjem 1969.

Nesreč pri delu je bilo lani v obdobju 10 mesecev 897 dni, letos pa 1483 dni. Izostanek zaradi nesreč pri delu se je torej v enakem obdobju letos povečal za 586 dni, kar pa že postaja zaskrbljujoče. Pri tem je bilo predvsem moč ugotoviti, da so bili vzroki za nesreče neupoštovanja varnostnih predpisov.

Porodniški dopusti so v primerjavi z lanskim letom nižji za 152 dni. Ostale bolezni so porasle v primerjavi z lanskim letom za 2545 dni.

Pri ostalih obolenjih moramo upoštevati predvsem daljša obolenja, pri katerih je potrebno zdravljenje v bolnišnicah in pri specialistih. Vse te bolezni pa znašajo v 10 mesecih 3739 dni, kar se izkaže v posameznih DE takole:

DE Ljubljansko področje 5 primerov 581 dni, Novejanska 1 primer 75 dni, Pekatete 5 primerov 527 dni, Domžalsko področje 2 primeri 105 dni, pekarna Samova 4 primeri 431 dni, Gorenjsko področje 2 primeri 225 dni, Trgovina 3 primeri 221 dni, Uprava 3 primeri 278 dni, pekarna

Šmartinska 5 primerov 567 dni, pekarna Kočevje 1 primer 149 dni, tovarna čokolade Gorenjka 1 primer 27 dni, pekarna Novo mesto 2 primeri 110 dni, pekarna Tržič 1 primer 53 dni, skla-

Tudi delo pri barvanju in aromatiziranju bonbonskih mas je ob vroči tvarini zelo naporno delo

dišče Novo mesto 2 primeri 121 dni ter tovarna Šumi 3 primeri 268 dni.

16.846 DNI

Razpredelnica izostankov od dela zaradi bolezni po posameznih DE (v dnevih) pa je naslednja:

Delovna enota	Nesreče	Porod	Ostalo	Skupaj
Ljubljansko področje	198	150	1.550	1.898
Vrhnika	16	100	359	475
Pekatete	20	203	1.260	1.483
Domžalsko področje	222	198	436	856
Pekarna Samova	162	223	919	1.304
Gorenjsko področje	15	208	915	1.138
Trgovina	2	45	697	744
Skladišče Novo mesto	118	131	100	339
Uprava servisnih delavnic	213	535	862	1.610
Pekarna Šmartinska	177	167	1.975	2.319
Pekarna Kočevje	12	13	343	368
Pekarna Kranj	175	28	563	766
Pekarna Novo mesto	27	172	381	580
Pekarna Metlika	—	—	26	26
Pekarna Tržič	38	—	206	244
Gorenjka Lesce	72	64	310	446
Tovarna Šumi	16	514	1.710	2.240
Skupaj	1.483	2.751	12.612	16.846

ZA VES MESEC NAZAJ

Kljub temu, da je število izostankov zaradi bolezni v primerjavi z lanskim letom nižji, pa ne moremo mimo ugotovitve, da nekateri zdravniki izdajajo bolniške liste delavcem in jim priznavajo tako imenovane retrogradne staleže ne samo za 3 dni, temveč tudi za ves mesec nazaj.

Da podpremo to trditev, naj navedemo samo primer delavca v pekarni na Šmartinski cesti, ki je izostal od dela zaradi zdravniškega pregleda ves mesec in se ni javil pri zdravniku, a je kljub temu dobil stalež za ves mesec nazaj. Komisija pri Komunalnem zavodu

mu je sicer stalež razveljavila, vendar pa podjetje nima nobene možnosti za kazensko ukrepanje proti delavcu, ker je le-ta ob prihodu na delo dostavil bolniški list — ki je za nas uradni dokument — in tudi začel delati. Poudarimo naj še, da je zdravniška komi-

sija temu delavcu stalež razveljavila šele po dveh mesecih. Postavi se nam vprašanje, ali zdravniki in zdravniške komisije ukrepajo pravilno, če prenašajo vsa finančna in moralna bremena na podjetja, pa če je to v skladu z zakonom ali ne. S. G.

Anton Kosovel novi direktor pekarnice v Samovi

Od kolektiva pekarnice v Samovi ulici se je letos poslovil tov. Ivan CURK, ki je bil vse od njene ustanovitve do letošnjega leta, ko je odšel v zasluženi pokoj, njen direktor.

Kombinat je za tem, po razpisu našel zanj ustrezno zamenjavo. Delovno mesto direktorja pekarnice Samova je prevzel tov. Anton KOSOVEL, diplomirani ekonomist in prejšnji komercialni direktor tovarne Šumi. Novo dolžnost je prevzel letos 15. avgusta. Čeprav nekoliko pozno, je vendar prav, da ga našim bralcem predstavimo.

Tov. Anton Kosovel je bil rojen 3. julija 1926 v kraju Selo na Vipavskem kot sin kmečke družine. Po končani osnovni šoli je živel dom avse do 4. februarja 1943, ko je odšel v NOV. Po končani vojni je v JLA opravljal razne vodilne dolžnosti, nakar je bil demobiliziran. Opravil je najprej ekonomsko srednjo šolo, leta 1966 pa je diplomiral na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Pred tem je bil vodja analitično načrtovalne službe občine Ajdovščina, vodil je poljudno znanstveni oddelk Delavske univerze v Kopru, po končanem študiju na univerzi pa je bil zaposlen kot ekonomist za raziskavo tržišča v tovarni Izolirka v Ljubljani. Končno se je leta 1968 zaposlil na mestu direktorja komercialnega sektorja v tovarni Šumi in tako ob priključitvi te tovarne postal član kolektiva kombinata Žito.

Kot borec NOV je dosegel čin kapetana I. razreda in je nosilec nekaterih odlikovanj, med njimi reda za hrabrost in partizanske zvezde.

Na vprašanje, kako se je zivil v delo v novem kolektivu, je brez posebnega razmišljanja povedal tole:

»S kolektivom v pekarni Samova sem izredno zadovoljen, ker so vsi člani delovne enote zelo vestni in marljivi pri delu. Med delavci vlada pravo tovariško in delovno vzdušje.«

Novemu direktorju pekarnice, tov. Kosovelu želimo tudi mi, da bi še dolgo uspešno vodil to delovno enoto in se tudi v naprej v njej dobro počutil.

DOPISUJTE

V VAŠE GLASILO
IN INFORMATOR
»GLASNIK ŽITA«

VSAK ČLANEK
IN VAŠE MNENJE
STA DOBRODOŠLA

Pričakovati je spremembe

Nadaljevanje z 18. strani

Celotno politiko nadomestil v primeru zmanjšane osebne dohodka ali skrajšanega delovnega časa pa bi morali prepustiti samoupravi zavarovancev.

Delovne organizacije naj bi po odločitvi svojih samoupravnih organov zagotovile delovna mesta za invalide v svojem splošnem aktu, zato da bi si olajšale reševanje primerov, ko bi njihov delavec postal invalid in bi ga bilo treba premestiti na drugo delovno mesto. Ne bi pa bilo potrebno, da delovna organizacija sporoča delovna mesta zavodu za zaposlovanje delavcev, niti zavodu za socialno zavarovanje; s tem bi obstajala le dolžnost, da delovna organizacija sama zaposli delavca, ki je postal invalid v delovni organizaciji. Ni pa smotrno določati z zakonskim predpisom obvezno kvoto delovnih invalidov nasproti številu zaposlenih v posamezni organizaciji. Zavodi za zaposlovanje naj bi bili dolžni zaposlovati delovne invalide,

kadar v matični delovni organizaciji res ni ustreznega delovnega mesta za njihovega delavca-invalida.

Predlog je sedaj veljavni rok enega leta od dneva priznanja pravice, ko izgubi invalid pravico do zaposlitve. Predlog je bil dan, da delovni invalid izgubi pravico do zaposlitve hkrati z izgubo pravice nadomestil:

1. če se ne priglasijo zavodu za zaposlovanje v 8 dneh, ko je postala odločba o priznani pravici pravno-močno oziroma v 8 dneh od končane poklicne rehabilitacije,

2. če ne nastopi preskrbljenega dela na ustreznem delu v 8 dneh po napotitvi in

3. če brez upravičenega vzroka prekine delovno razmerje na ustreznem delu, ki mu je bilo preskrbljeno.

Bili so podani tudi predlogi za invalidsko upokojitve, za spremembe zakona o invalidski upokojitvi, vendar se vse ne da napisati, ker bi s tem nastala cela knjiga. G. R.

Prometna varnost pozimi

Vrsti raznih prometnih težav, tistih, ki se vsakodnevno pojavljajo na poti v službo in iz nje, se je sedaj pridružil še jesensko-zimski čas. Ta prinaša s seboj vse tisto, kar nevarnost na poti samo povečuje. Pogledimo: krajši dnevni čas, megla, dež, mokre in spolzke ceste, mraz in še in še.

To so, kot rečeno, pogoji, zaradi katerih so prometne nezgode v tem času tako številne in hude. Zadostuje le malo in zlahka postanejo tako kolesarji, kot pešci ali kdo drug žrtve lastne ne previdnosti. Tu ni izjeme. Povzročitelji prometnih nezgod so vsi, le s to razliko, da jih na primer pešci povzročijo toliko, kolesarji toliko in toliko, mopedisti, avtomobilisti zopet toliko itd. Skratka, vse kategorije udeležencev v prometu »poskrbijo« po svoje, da je ob koncu leta 500 in še več mrtvih ljudi na naših cestah.

Mislím, da je sedaj že pravi čas, da posredujemo vsem nekaj, kar jim bo na

poti gotovo koristilo — če bodo to tudi upoštevali.

— Previdnost na vsakem koraku je v tako neugodnih pogojih prometa potrebna še bolj kot kdajkoli.

— V službo ali po opravkih se odpravimo vedno pravočasno ali še boljše kakšno minuto prej. Posebno velja to ob meglenih dneh ali tedaj, ko je promet na cestah otežkočen zaradi snega ali podobnega.

— Vsakdo naj v prometu ravna v skladu s prometnimi predpisi, ki regulirajo način vedenja vsakega posameznega udeleženca v prometu, kot tudi njihovo medsebojne odnose.

— V zelo slabih prometnih pogojih naj kolesarji, če je mogoče, opustijo vožnjo s kolesom in naj gredo v službo z javnimi prometnimi sredstvi.

— Enako velja to tudi za tiste, ki se vozijo z mopedom. Saj je vožnja, na primer v megli, na poledeneli ali zasneženi cesti, vse prej kot varna.

— Avtomobilisti naj ra-

čunajo s poslabšanimi voznimi pogoji, bodisi glede zoženega cestnega prostora, kot glede vremenskih razmer in vidljivosti.

— Kdorkoli uporablja kakršnokoli prometno sredstvo, naj bo to vedno tehnično popolnoma brezhibno. Posebno skrb naj lastniki vozil posvečajo svetlobnim in signalnim napravam, kot tudi zavoram, gumam in podobno.

Opozorilo kolesarjem

Če bi se vsi kolesarji naenkrat znašli na vseh slovenskih cestah, bi srečali po enega približno vsakih 25 m. Toliko jih je, kar pomeni, da je v Sloveniji kolo prometno sredstvo, ki še veliko pomeni in ki ga ljudje največ uporabljajo na poti v službo in domov. Torej zavzemajo kolesarji v sestavu cestnega prometa pri nas še vedno vidno mesto.

Toda, na žalost, zavzemajo vidno mesto tudi v statistiki prometnih nesreč in posledicah, pri katerih so udeleženi prav kolesarji. Gre torej za vprašanje varnosti kolesarjev v današnjih prometnih razmerah. Zaradi množičnosti v kolesarskem prometu, ki ga tvorijo že šolski otroci, pa vse do najstarejših in zaradi velikega porasta motornih vozil, je postalo to vprašanje tako aktualno, kot še nikoli.

Na to nas opozarjajo zaskrbljujoče številke, da je na primer v samo treh letih izgubilo življenje v prometnih nesrečah v Sloveniji 187 kolesarjev, to je toliko ljudi, kot jih zaposluje že precej močna delovna organizacija. Nadaljnjih 3200 pa jih je bilo huje ali lažje telesno poškodovanih, izmed katerih je mnogo takih, ki ne bodo nikoli več sposobni za delo in podobno.

Večino prometnih nesreč so povzročili kolesarji sami, največ pa na poti na delo in z dela.

Zakaj? Vzrokov za to žalostno črno kroniko je več. Vendar je nesporno, da je v veliki večini po sredi kolesarjeva napaka:

1. zato, ker najbrž cestno prometnih predpisov ne pozna dovolj ali jih sploh ne pozna;

2. zato, ker jih ne upošteva, čeprav jih pozna.

Vsakodnevni primeri prometnih nesreč kažejo na to, da so v večini primerov kršena najbolj osnovna pra-

vila prometa, za katera bi težko rekli, da jih kolesarji ne poznajo. Recimo na primer: neupoštevanje znaka »stop« pred križiščem, nenakazovanje spremembe smeri vožnje, izsiljevanje prednosti vožnje in slično.

To so poleg vožnje v vinjenem stanju — kar se zelo pogosto dogaja — raztresenosti in nepazljivosti, najbolj pogostni vzroki prometnih nesreč, ki jih pripisujemo prav kolesarjem.

Promet kolesarjev je, kot rečeno, mnogo bolj nevaren kot nekoč. Kolesarskih poti je tako malo, da to skoraj ni omembe vredno. Zato se na tako ozkem cestnem prostoru prepletajo motorna vozila in kolesarji,

kjer pomeni še tako majhna napaka ali neprevidnost kogarkoli lahko hudo prometno nesrečo. In tako se tudi dogaja.

K vsemu pripišimo še jesenske in zimske zelo neugodne pogoje za vožnjo s kolesom, poleti pa izredno veliko število motornih vozil, potem lahko rečemo, da so kolesarji v težavnem položaju skozi vse leto.

Take prometne razmere so nesporno sprožile »alarmni zvonec«, ki opozarja tako kolesarje, kot vse druge na največjo previdnost kjerkoli in kdajkoli, ko se znajdejo kot člen v verigi cestnega prometa.

Marjan Metljak

Drugič na delu v Lescah

Kako koristno se je mlad vključiti v delo, sem spoznal že s 13 leti, ko sem delal pri nekem trgovskem podjetju. To je tudi pripomoglo k odločitvi za nadaljnje šolanje. Vsako leto med počitnicami delam v različnih podjetjih, kjer spoznavam njihove delovne organizacije, njihov sestav in delovanje ter se tudi sam vključujem v delovno proizvodnjo. Nemaleokrat pa sem bil razočaran nad njihovo neenotnostjo v podjetju. Za svoje pravice se skupno niso zavzemali, bodisi, ker jih niso poznali ali pa niso bili enotni. Vse to me je zelo potrla. Vse kaj drugega pa sem doživel v pekarni Žito v Lescah. Prijetno sem bil presenečen nad prizadevnim poslovanjem delovne organizacije. Skrbelo me je le, kako se bom vključil v njihovo delovno skupnost, a sem uvidel, da je bila ta skrb odveč.

Sprejeli so me, kot da sem že dolgo član njihove skupnosti, takorekoč, da sem jim že star znanec. Zelo sem jim hvaležen za to in tega ne bom nikoli pozabil. Letos sem bil drugič v isti pekarni in odnosi med delavci se niso poslabšali, temveč izboljšali. Verjetno so prav njihovi prejšnji odnosi pripomogli, da sem se tudi letos odločil za delo v tej pekarni. V neki meri je pripomogel k temu tudi zelo dober zaslužek, toda ta je odvisen od dela, ki sem ga opravljal skrbno vsak dan.

Delo pravzaprav ni bilo težko, toda primerno le

za spretni ljudi. Moram reči, da so vsi delavci (peki) zelo spretni in, ko sem jih skušal posnemati, se mi niti malo ni posrečilo. Prav zaradi njihovih spretnosti jih zato zelo občudujem.

Pri njihovem delu mi je bila poleg spretnosti najbolj všeč še njihova volja. Počivali so zelo malo, toda ob koncu so delali z isto vnemo kot v začetku. To mi je zelo ugajalo in sem jim kar zavidal, da imajo v sebi tolikšno moč in veselje do dela.

DOPISUJTE

V GLASNIK!

Delo v tej pekarni mi veliko pomeni. Tu sem spoznal, da je v resnici delo mladega človeka cenjeno, pa čeprav je šele začetniško. Prav tako so mi všeč odnosi med delavci. Spoznal sem kolektiv, ki si med seboj pomaga in skupno rešuje svoje probleme, prav tako skrbi, da je s proizvodnjo na tekočem in se trudi, da bi jo čim bolj izpopolnil.

Izdelki te pekarni so vedno boljši, čemur se prav nič ne čudim, saj v njej delajo marljivi in delovni ljudje. Zato želim in pričakujem, da bodo ostali vsaj takšni kot so, kajti takšnega enotnega kolektiva se ne da razbiti in bo še unaprej koristil sebi in družbi nasploh.

Peter Džul

Obramba in mi

Nadaljevanje z 12. strani

veznosti organizirajo vse druge priprave.

Kakor vse gospodarske organizacije, bo na podlagi 4. poglavja, prvega odstavka pravic in dolžnosti delovnih organizacij na področju narodne obrambe, tudi naša delovna organizacija v svojem statutu določila delovno področje in odgovornost svojih organov in članov za priprave na obrambo v primeru vojne.

V zvezi s pripravami na področju narodne obrambe so sestavljeni tudi načrti za obrambo, in sicer:

vojni načrti in razvojni načrti, ki so prilagojeni običnim načrtom za obrambo.

Poleg vojnih načrtov se bomo morali posebno posvetiti razvojnemu načrtu, ki nam nalaga dolžnosti ustanavljati, opremljati in poučevati svoje enote za teritorialno in civilno zaščito.

Za realizacijo teh načrtov pa si moramo zagotoviti sredstva in pogoje za proizvodnjo tudi v vojnem času, sredstva za kolektivno zaščito (zaščitne obleke, maske), za zgraditev zaklonišč, vendar vse to v skladu s finančnimi možnostmi in potrebami. Vsako leto se za te potrebe tudi pri nas programirajo sredstva, s čemer je zagotovljeno, da bodo v doglednem času, to je v nekaj letih, opremljene enote za zaščito, kot so predvidene po načrtu.

Dosedaj smo posvečali vse premalo pozornosti vzgoji, izobraževanju in splošnim pripravam naših delavcev za vseljidsko obrambo, z namenom, da je vsakdo seznanjen z zamišljeno vseljidske obrambe, da bo vsakdo neposredno pripravljen za svoje domovinske dolžnosti in obveznosti v primeru obrambne

vojne. Informiranje in seznanjanje članov naše delovne skupnosti je ena izmed nalog, ki jih moramo uresničiti pri tem programu.

Pri tem je še posebno pomembno vplivanje na politično zavest, patriotska čustva in odločnost, da se samoupravitelci v primeru potrebe vključijo v splošno ljudsko obrambo z zaupanjem v njeno uspešnost. Pri tem pa je zelo važna enotnost gledišč posameznikov in delovne skupnosti celotnega kombinata, ki z zaupanjem gledajo v naš razvoj, poslovno politiko in notranjo samoupravno oziroma družbene odnose, kjer se mora še posebno čutiti poleg vloge samoupravnih organov, vloga sindikata, ZK, aktiva borcev in mladine.

Delovna skupnost Živilskega kombinata Žito mora vlagati še posebno svoje napore pa tudi sredstva in aktivno vplivati na področje, kjer žive, rastejo in se razvijajo mladi, s poudarkom na oblikovanju narodne, socialistične zavesti, zlasti pa na oblikovanju socialističnega patriotizma, dobro se zavedajoč, da je to osnova, da bo naša narodna obrambna pripravljenost enotna in uspešna.

Pri tem se moramo še posebno zavedati, da je pomoč, ki jo dajemo mladinskim, športnim in kulturnim organizacijam, to je kjerkoli se zbira mladina, še kako potrebna in nujna, vendar se v tej podpori ne sme zasledovati samo reklamni oziroma propagandni učinek. V tem krogu rastejo ljudje, polni samopremagovanja, požrtvovalnosti, ki težijo k športnemu in nesebičnemu tekmovanju, kar se prav gotovo v kasnejši dobi tudi patriotsko oziroma politično odrazi.